

LEGE

Parlamentul României adopta prezenta lege.

CAP. I

Dispoziții generale

Art. 1

Domeniul de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților în sectorul energiei electrice și al energiei termice produse în cogenerare, în vederea utilizării optime a resurselor primare de energie în condițiile de accesabilitate, disponibilitate și suportabilitate și cu respectarea normelor de siguranță, calitate și protecție a mediului.

(2) Nu se supun dispozițiilor prezentei legi:

a) acumulatele electrice, grupurile electrogene mobile, instalațiile electrice amplasate pe vehicule de orice fel, dacă nu sunt racordate direct sau indirect la SEN;

b) sursele staționare de energie electrică în curent continuu, dacă nu sunt racordate la SEN prin invertoare.

Art. 2

Obiectivele legii

Activitățile în domeniul energiei electrice și al energiei termice produse în cogenerare trebuie să se desfășoare pentru realizarea următoarelor obiective de bază:

a) asigurarea dezvoltării durabile a economiei naționale;

b) diversificarea bazei de resurse energetice primare;

c) crearea și asigurarea funcționării piețelor concurențiale de energie electrică;

d) asigurarea accesului nediscriminatoriu și reglementat al tuturor participanților la piața de energie electrică și la rețelele electrice de interes public;

e) transparența tarifelor, prețurilor și taxelor la energie electrică în cadrul unei politici de tarifare, urmărind creșterea eficienței energetice pe ciclul de producere, transport, distribuție și utilizare a energiei electrice;

f) constituirea stocurilor de siguranță la combustibilii necesari pentru producerea energiei electrice, precum și a energiei termice produse în cogenerare;

g) asigurarea funcționării interconectate a Sistemului electroenergetic național cu sistemele electroenergetice ale țărilor vecine și cu sistemele electroenergetice din Rețeaua Europeană a Operatorilor de Transport și Sistem de Energie - ENTSO-E;

g¹) îmbunătățirea competitivității pieței interne de energie electrică și participarea activă la formarea atât a pieței regionale, cât și a pieței interne de energie a Uniunii Europene și la dezvoltarea schimburilor transfrontaliere;

h) promovarea utilizării surselor noi și regenerabile de energie;

i) asigurarea protecției mediului la nivel local și global, în concordanță cu reglementările legale în vigoare;

j) asigurarea măsurilor de securitate în vederea prevenirii și combaterii actelor de terorism și sabotaj asupra infrastructurii Sistemului electroenergetic național;

- k) asigurarea siguranței în funcționare a Sistemului electroenergetic național;
- l) asigurarea siguranței în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor;
- m) promovarea producției de energie electrică realizată în sisteme de cogenerare de înaltă eficiență, asociată energiei termice livrate pentru acoperirea unui consum economic justificat.

Art. 3

Înțelesul unor termeni și expresii

În înțelesul prezentei legi, termenii folosiți se definesc după cum urmează:

1. Acces la rețeaua electrică de interes public – ansamblu de reguli prin care un terț își exercită dreptul de a se racorda și de a folosi, în condițiile legii, rețelele electrice de transport și distribuție;
2. Autoritate competentă - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei - ANRE;
3. Acces garantat la rețele electrice - ansamblu de reguli și condiții tehnice și comerciale prin care unor categorii de producători aflate sub incidența unei scheme de sprijin adoptate la nivel național, li se garantează preluarea în rețeaua electrică a unor cantități de energie electrică care au fost contractate pe piața concurențială sau pe baza unor obligații de achiziție stabilite în baza prezentei legi;
4. Acces prioritar la rețele electrice - ansamblu de reguli și condiții tehnice și comerciale prin care unor categorii de producători li se asigură posibilitatea preluării în orice moment și a vânzării întregii cantități de energie electrică livrată în rețea, funcție de capacitatea racordului la rețea și de disponibilitatea unităților/resurselor eligibile;
5. Avarie - eveniment care se manifestă prin abateri periculoase de la parametrii funcționali prevăzuți de normele tehnice în vigoare;
6. Capacitate de interconexiune - o linie de transport de energie electrică care traversează sau trece peste granița dintre două state și care face legătura între sistemele de transport naționale ale acelor state;
7. Capacitate energetică - instalațiile de producere a energiei electrice sau energiei termice în cogenerare, rețele electrice și alte echipamente electroenergetice;
8. Centrală electrică - ansamblu de instalații, construcții și echipamente necesare pentru producerea de energie electrică; o centrală electrică cuprinde una sau mai multe unități (grupuri) de producere;
9. Centrală electrică de cogenerare (termoficare) - ansamblu de instalații, construcții și echipamente necesare pentru producerea combinată de energie electrică și termică;
10. Client - clientul angro sau final de energie electrică;
11. Client angro - persoana fizică sau juridică care cumpără energie electrică în vederea revânzării în interiorul sau în exteriorul sistemului în cadrul căruia este stabilită;
12. Client eligibil – clientul care este liber să își aleagă furnizorul de energie electrică de la care cumpără energie electrică în sensul art. 33 din Directiva 2009/72/CE;
13. Client final - orice persoană fizică sau juridică ce cumpără energie electrică pentru consum propriu; în cuprinsul legii noțiunile de client final și consumator sunt echivalente;
14. Client noncasnic – orice persoană fizică sau juridică ce cumpără energie electrică ce nu este pentru propriul consum casnic; această categorie include și producători de energie electrică, operatorii de rețea și clienți angro;

15. Client casnic - clientul care cumpără energie electrică pentru propriul consum casnic, excluzând consumul pentru activități comerciale sau profesionale;

16. Client vulnerabil – clientul final aparținând unei categorii de clienți casnici care, din motive de vârstă, sanatate sau mijloace financiare precare, beneficiază de măsuri de protecție socială sau de interdicții de deconectare stabilite prin lege.

17. Congestie - situație în care, la programarea funcționării sau la funcționarea în timp real, circulația de puteri între două noduri sau zone de sistem conduce la nerespectarea parametrilor de siguranță în funcționarea unui sistem electroenergetic;

18. Contract de furnizare a energiei electrice – contract în baza căruia furnizorul de energie electrică furnizează clientului său o cantitate de energie electrică pe o anumită perioadă de timp, dar care nu cuprinde un instrument derivat din domeniul energiei electrice;

19. Contract de procesare- contract prin care o cantitate de combustibil aparținând unui operator economic este procesată într-o capacitate energetică de producere aparținând unui producător, în schimbul unei cantități de energie electrică și cu plata unui tarif de procesare către producător.

20. Control asupra unui operator economic – orice drepturi, contracte sau orice alte elemente care, fiecare în parte ori luate împreună și ținând seama de circumstanțele de fapt sau de drept, conferă posibilitatea de a exercita o influență determinanta asupra unui operator economic, în special prin:

a) drepturi de proprietate sau de folosință asupra totalității ori a unei părți din activele unui operator economic;

b) drepturi sau contracte care conferă o influență determinanta asupra structurii operatorului economic, votului sau deciziilor organelor de conducere ale unui operator economic;

21. Culoar de trecere a liniei electrice - suprafața terestră situată de-a lungul liniei electrice și spațiului aerian de deasupra sa în care se impun restricții din punctul de vedere al coexistenței liniei cu elementele naturale, obiectele, construcțiile și instalațiile aferente acestora; culoarul de trecere include zona de protecție și zona de siguranță;

22. Distribuție de energie electrică - transportul energiei electrice prin rețele de distribuție de înaltă tensiune, medie tensiune și joasă tensiune, cu tensiune de linie nominală de până la 110 kV inclusiv, în vederea livrării acestora către clienți, fără a include furnizarea;

23. Echilibru între producție și consum - acoperirea cererii previzibile de energie electrică, fără a fi necesară reducerea consumului;

24. Exploatare comercială a unei capacități energetice - ansamblul activităților desfășurate de un operator economic în sectorul energiei electrice în baza unei licențe acordate în condițiile prezentei legi;

25. Furnizare de energie electrică – activitatea de vânzare, inclusiv revânzare de energie electrică către clienți, precum și alimentarea cu energie electrică a locurilor de consum aflate în proprietatea furnizorului

26. Furnizor – persoana fizică și/sau juridică care desfășoară activitatea de furnizare de energie

27. Furnizor de ultimă instanță - furnizorul desemnat de autoritatea competentă pentru a presta serviciul de furnizare în condiții specifice reglementate;

28. Garanție de origine - documentul electronic emis de autoritatea competentă producătorilor de energie electrică care are funcția unică de a furniza unui consumator final dovada că o pondere sau o cantitate de energie dată a fost produsă din surse regenerabile sau în cogenerare de înaltă eficiență;

29. Grup de măsurare - ansamblul format din contor și transformatoarele de măsurare aferente

acestui, precum și toate elementele intermediare care constituie circuitele de măsurare a energiei electrice, inclusiv elementele de securizare;

30. Interconexiune - ansamblul de instalații și echipamente prin care se realizează conectarea sistemelor electroenergetice

31. Instrument financiar derivat din domeniul energiei electrice – unul dintre instrumentele financiare prevazute la punctele 5, 6 sau 7 din secțiunea C a anexei I la Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare;

32. Linie electrică directă - linia electrică ce leagă o capacitate energetică de producție izolată de un client izolat sau linia electrică ce leagă un producător și un furnizor de energie electrică, în scopul alimentării directe a sediilor proprii, a filialelor sau a clienților eligibili ai acestora;

33. Management orientat către eficiența energetică și satisfacerea cererii - abordarea, globală sau integrată, destinată influențării volumului și programării consumului de energie electrică în scopul scăderii consumului de energie primară și a vârfurilor de sarcină prin acordarea de prioritate investițiilor de eficiența energetică, contractelor de alimentare cu energie electrică întreruptibile, investițiilor noi pentru creșterea capacității de producere, dacă acestea sunt opțiunile cele mai eficiente și economice, având în vedere impactul pozitiv pe care îl are economia consumului de energie asupra mediului, asupra siguranței alimentării cu energie electrică, precum și asupra costurilor de distribuție legate de acestea;

34. Management al congestiilor - totalitatea activităților, programelor și acțiunilor întreprinse de operatorul de transport și de sistem pentru a elimina congestiile ce apar la programarea funcționării sau la funcționarea în timp real a Sistemului electroenergetic național; în vederea eliminării congestiilor pe liniile de interconexiune prin alocarea implicită a capacității, operatorul de transport și sistem cooperează cu operatorul pieței de energie electrică;

35. Monopol natural în domeniul energiei electrice - situația de piață în care serviciul de transport și serviciul de distribuție a energiei electrice se asigură, fiecare în parte, de către un singur operator economic pentru utilizatorii de pe un teritoriu delimitat;

36. Operator al pieței de energie electrică - persoana juridică care asigură organizarea și administrarea pietelor centralizate, cu excepția pietei de echilibrare, în vederea tranzacționării energiei electrice pe termen scurt, mediu și lung;

37. Operator de distribuție - orice persoană fizică sau juridică care deține sub orice titlu o rețea electrică de distribuție și care răspunde de exploatarea, de întreținerea și, dacă este necesar, de dezvoltarea rețelei de distribuție într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor acesteia cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a rețelei de a satisface un nivel rezonabil al cererii de distribuție de energie electrică;

38. Operator de transport și de sistem - orice persoană juridică care deține, sub orice titlu, o rețea electrică de transport și care răspunde de operarea, asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, dezvoltarea rețelei de transport într-o anumită zonă și, acolo unde este aplicabilă, interconectarea acesteia cu alte sisteme electroenergetice, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a rețelei de transport de a acoperi cererile rezonabile pentru transportul energiei electrice;

39. Operator economic afiliat - orice alt operator economic care, direct sau indirect, controlează operatorul economic specificat, este controlat de acesta sau este sub controlul comun, împreună cu acest operator economic;

40. Operator economic din domeniul energiei electrice - orice persoană fizică sau juridică care desfășoară cel puțin una din următoarele activități: producere, transport, distribuție, furnizare sau

cumpărare de energie electrică și care are atribuții comerciale, tehnice și/sau de întreținere legate de aceste activități, dar nu include clienții finali;

41. Operator economic integrat pe orizontală - operatorul economic care realizează doar una din activitățile de producere în scopul vânzării, de transport/distribuție/furnizare a energiei electrice, precum și o altă activitate care nu este în domeniul energiei electrice;

42. Operator economic integrat pe verticală – un operator economic sau un grup de operatori economici din domeniul energiei electrice în care aceeași persoană sau aceleași persoane este (sunt) îndreptățită (îndreptățite), direct sau indirect, să exercite controlul, iar acest operator economic sau acest grup de operatori desfășoară cel puțin una din activitățile de transport sau de distribuție și cel puțin una din activitățile de producere sau de furnizare de energie electrică;

43. Ordine de merit - ordinea de prioritate economică în care un producător de energie electrică este luat în considerare pe baza prețului oferit pentru acoperirea necesarului de energie electrică în Sistemul electroenergetic național și a obligațiilor la export;

44. Ordinea de prioritate economică - ierarhizarea surselor de alimentare cu energie electrică după criteriile economice;

45. Piața angro de energie electrică - cadrul organizat de tranzacționare a energiei electrice și a serviciilor asociate la care participă producătorii de energie electrică, operatorul de transport și de sistem, operatorii de distribuție sau clienții angro;

46. Piața de energie electrică - cadrul de organizare în care se tranzacționează energia electrică și serviciile asociate;

47. Piața centralizată de energie electrică- cadrul organizat de desfășurare a tranzacțiilor cu energie electrică între diverși operatori economici, intermediat de operatorul pieței de energie electrică sau de operatorul de transport și sistem, pe baza unor reguli specifice, aprobate de autoritatea competentă;

48. Piața cu amănuntul de energie electrică - cadrul organizat în care energia electrică este cumpărată de clienții finali în vederea satisfacerii consumului propriu de la furnizori sau producători;

49. Piața de echilibrare – piață centralizată de energie electrică desfășurare a tranzacțiilor cu energie electrică între operatorul de transport și de sistem, pe de o parte și producătorii de energie electrică ce exploatează unități de producție dispecerizabile, respectiv clienți finali dispecerizabili, pe de altă parte, în vederea asigurării echilibrului în timp real între producție și consum;

50. Piața intrazilnică de energie electrică – piață centralizată de energie electrică, organizată și administrată de operatorul pieței de energie electrică, care oferă participanților la piață posibilitatea de a-și îmbunătăți echilibrarea portofoliului pentru o zi de livrare prin tranzacții efectuate în sesiuni desfășurate după încheierea tranzacțiilor pe piață pentru ziua următoare și înainte cu un anumit interval de timp de începerea livrării;

51. Piața pentru ziua următoare (PZU) – piață centralizată de energie electrică, organizată și administrată de operatorul pieței de energie electrică, pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice în ziua de livrare care urmează imediat după ziua de tranzacționare;

52. Piața centralizată a contractelor bilaterale – piață centralizată de energie electrică a tranzacțiilor cu contracte cu livrare fizică de energie electrică între participanții la piață, organizată și administrată de operatorul pieței centralizate de energie electrică, pe baza unor reguli specifice.

53. Piața pentru alocarea capacităților de interconexiune internațională – piață centralizată de alocare a capacităților de interconexiune ale Sistemului energetic național, organizată și

administrată de operatorul de transport și sistem pe baza unor reguli specifice, în scopul realizării tranzacțiilor de import/export și tranzit de energie electrică.

54. Plan de apărare a Sistemului electroenergetic național împotriva perturbațiilor majore - documentul care conține măsuri tehnice și organizatorice, cu rolul de a împiedica extinderea perturbațiilor în sistem și de a limita consecințele acestora;

55. Plan de dezvoltare - document de planificare pe termen lung a necesarului de investiții în capacități de producere, transport și distribuție, în vederea acoperirii cererii de energie electrică a sistemului și a asigurării livrărilor către clienți, în condițiile legislației aplicabile;

56. Procedură de ofertare - procedura prin care cerințele suplimentare de consum, precum și capacitățile de producere planificate a fi înlocuite sunt acoperite prin realizarea de capacități de producere de energie electrică noi sau prin re tehnologizarea celor existente;

57. Producător de energie electrică - persoana fizică sau juridică, având ca specific activitatea de producere a energiei electrice, inclusiv în cogenerare;

58. Producere distribuită – centrale de producere a energiei electrice conectate la rețeaua de distribuție;

59. Reabilitare - ansamblul operațiunilor efectuate asupra unor echipamente și/sau instalații energetice care, fără modificarea tehnologiei inițiale, restabilesc starea tehnică și de eficiență a acestora la un nivel apropiat de cel avut la începutul duratei de viață;

60. Re tehnologizare - ansamblul operațiunilor de înlocuire a unor tehnologii existente, uzate moral și/sau fizic, cu tehnologii moderne, în scopul creșterii eficienței activității, reducerii consumurilor specifice de energie, reducerii emisiilor poluante etc.;

61. Rețea electrică - ansamblul de linii, inclusiv elementele de susținere și de protecție a acestora, stațiile electrice și alte echipamente electroenergetice conectate între ele prin care se transmite energie electrică de la o capacitate energetică de producere a energiei electrice la un utilizator. Rețeaua electrică poate fi rețea de transport sau rețea de distribuție;

62. Rețea electrică de distribuție - rețeaua electrică cu tensiunea de linie nominală până la 110 kV inclusiv;

63. Rețea electrică de interes public - rețeaua electrică la care sunt racordați cel puțin 2 utilizatori

64. Rețea electrică de transport - rețeaua electrică de interes național și strategic cu tensiunea de linie nominală mai mare de 110 kV;

65. Sector al energiei electrice - ansamblul activităților de producere a energiei electrice, inclusiv de producere a energiei termice și electrice în cogenerare, de transport, de distribuție și de furnizare a energiei electrice, de furnizare a serviciilor de sistem, importul și exportul energiei electrice, schimburile naturale și/sau de avarie cu sistemele electroenergetice ale țărilor vecine, precum și instalațiile aferente acestora;

66. Serviciu de distribuție - serviciul asigurat de operatorul de distribuție care constă în asigurarea transiterii, în condiții de eficiență și siguranță, a energiei electrice între două sau mai multe puncte ale rețelei de distribuție, cu respectarea standardelor de performanță în vigoare;

67. Serviciu de sistem - serviciul asigurat de operatorul de transport și de sistem pentru menținerea nivelului de siguranță în funcționare a sistemului electroenergetic, precum și a calității energiei electrice, conform reglementărilor în vigoare;

68. Serviciu tehnologic de sistem – serviciu asigurat, de către producători sau clienți finali dispecerizabili, la cererea operatorului de transport și de sistem pentru menținerea nivelului de siguranță în funcționare a SEN precum și a calității energiei electrice transportate la parametrii prevăzuți de normele în vigoare;

69. Serviciu de transport - serviciul asigurat de operatorul de transport și de sistem, care constă în asigurarea transmiterii, în condiții de eficiență și siguranță, a energiei electrice între două sau mai multe puncte ale rețelei de transport, cu respectarea standardelor de performanță în vigoare;

70. Serviciu universal – dreptul unor clienți finali, stabiliți în condițiile prezentei legi, de a li se asigura pe teritoriul național, furnizarea de energie electrică la un nivel de calitate și la prețuri rezonabile, transparente, ușor comparabile și nediscriminatorii, definite conform reglementărilor ANRE;

71. Siguranța alimentării cu energie electrică - asigurarea capacității tehnice a sistemului energetic național de a alimenta cu energie electrică utilizatorii acestui sistem, cu respectarea legislației în vigoare;

72. Siguranța în funcționare a rețelei - funcționarea continuă a rețelei de transport și, după caz, a rețelei de distribuție în circumstanțe previzibile.

73. Sistem electroenergetic - ansamblul instalațiilor electroenergetice interconectate prin care se realizează producerea, transportul, conducerea operativă, distribuția furnizarea și utilizarea energiei electrice;

74. Sistem electroenergetic izolat - sistemul local de producere, distribuție furnizare și utilizare a energiei electrice în condițiile prevăzute de lege, care nu este interconectat cu Sistemul electroenergetic național;

75. Sistem electroenergetic național (SEN) - sistemul electroenergetic situat pe teritoriul național. Sistemul electroenergetic național constituie infrastructura de bază utilizată în comun de participanții la piața de energie electrică;

76. Sistem interconectat - sisteme de transport și de distribuție legate între ele prin intermediul uneia sau mai multor interconexiuni;

77. Standard de performanță pentru serviciile de transport/distribuție/furnizare a energiei electrice - reglementare emisă de autoritatea competentă pentru stabilirea indicatorilor de performanță în asigurarea serviciului de transport/distribuție/furnizare a energiei electrice;

78. Transport al energiei electrice - transportul de energie electrică prin rețeaua interconectată de transport de energie electrică, în scopul transmiterii energiei electrice către clienții finali sau către distribuitori, dar fără a include și furnizarea;

79. Utilizator de rețea electrică - orice persoană fizică sau juridică ale cărui instalații sunt racordate la un sistem electroenergetic în scopul livrării de energie electrică în sau din sistemul de transport, respectiv de distribuție al energiei electrice;

80. Zonă de protecție - zonă adiacentă capacității energetice, extinsă în spațiu, în care se introduc interdicții privind accesul persoanelor și regimul construcțiilor;

81. Zonă de siguranță - zonă adiacentă capacităților energetice, extinsă în spațiu, în care se instituie restricții și interdicții în scopul asigurării funcționării normale și pentru evitarea punerii în pericol a persoanelor, bunurilor și mediului; zona de siguranță cuprinde și zona de protecție.

CAP. II

Autorități și competente

Art. 4

Strategia și politica energetică

(1) Strategia energetică națională definește obiectivele sectorului energiei electrice pe termen mediu și lung și modalitățile optime de realizare a acestora, în condițiile asigurării unei

dezvoltări durabile a economiei naționale. Strategia energetică se elaborează de ministerul de resort și se aprobă de Guvern, cu consultarea organizațiilor neguvernamentale, a partenerilor sociali și a reprezentanților mediului de afaceri.

(2) Politica energetică, urmărind direcțiile stabilite prin strategia energetică, este elaborată de ministerul de resort pe baza Programului de guvernare, pentru un interval de timp mediu și cu considerarea evoluțiilor probabile pe termen lung, cu consultarea organizațiilor neguvernamentale, a partenerilor sociali și a reprezentanților mediului de afaceri, având în vedere, în principal:

- a) constituirea cadrului instituțional corespunzător, prin definirea organismelor și a autorităților competente pentru realizarea acestei politici;
- b) asigurarea securității în aprovizionarea cu combustibili și energie electrică ;
- c) asigurarea protecției mediului, reconstrucția ecologică a siturilor afectate de activități energetice;
- d) transparența prețurilor și tarifelor la combustibili și energie;
- e) creșterea eficienței în utilizarea combustibililor și energiei;
- f) dezvoltarea surselor regenerabile de energie și cogenerării de înaltă eficiență, cu acordarea de priorități energiei electrice pentru așezările izolate;
- g) dezvoltarea cooperării energetice internaționale, participarea la piețele regionale și piața europeană de energie electrică .

(3) Sursele de finanțare utilizate pentru aplicarea strategiei energetice naționale și politiciii Guvernului în sectorul energetic se asigură din sursele proprii ale operatorilor economici în domeniu, bugetul de stat, bugetele locale, împrumuturi rambursabile și nerambursabile.

(4) Măsurile de sprijin de natura ajutorului de stat, propuse pentru asigurarea aplicării strategiei energetice naționale și politiciii Guvernului în sectorul energiei electrice, precum și cele prevăzute de prezența lege vor fi aprobate și acordate numai în condițiile legii.

Art. 5

Programul energetic

(1) Politica energetică se concretizează într-un program cuprinzând măsuri de stimulare a activităților de investiții, cercetare-dezvoltare etc., aprobat prin hotărâre a Guvernului.

(2) Guvernul, ministerul de resort, celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale iau măsuri pentru realizarea obiectivelor înscrise în programul prevăzut la alin. (1) și examinează, anual sau ori de câte ori este necesar, stadiul îndeplinirii prevederilor acestuia.

(3) Prin hotărâre de Guvern, pentru rațiuni legate de siguranța alimentării cu energie electrică, se poate acorda acces garantat energiei electrice produse în centrale electrice care utilizează combustibili din producția internă, dar numai pentru cantități anuale corespunzătoare unei energii primare de maxim 15 % din cantitatea totală de combustibil echivalent necesară pentru a produce energia electrică aferentă consumului brut final al țării.

Art. 6

Atribuțiile ministerului de resort

Ministerul de resort elaborează strategia energetică națională și politica energetică și asigură ducerea la îndeplinire a acesteia, în condițiile prevederilor prezentei legi, având următoarele atribuții principale:

a) stabilește cadrul instituțional corespunzător pentru desfășurarea, în condiții de eficiență și competitivitate, a activității societăților comerciale din subordinea sau coordonarea ministerului care își derulează activitatea în domeniul energiei electrice

b) elaborează programe și planuri de măsuri pentru aplicarea politicii Guvernului în sectorul energiei electrice, inclusiv a programelor de eficiență energetică și de promovare a surselor regenerabile de energie;

c) elaborează proiecte de acte normative pentru sectorul energiei electrice;

d) asigură elaborarea de studii pe baza cărora urmează a fi stabilite prioritățile privind investițiile de interes strategic din sectorul energiei electrice;

e) elaborează programul de constituire a stocurilor de siguranță la combustibili și urmărește realizarea prevederilor acestuia de către operatorii economici;

f) urmărește permanent, prin instituțiile și autoritățile abilitate în acest sens, performanțele și calitatea tehnologiilor și instalațiilor din sistemul energetic și inițiază măsuri în vederea creșterii nivelului acestora;

g) are calitatea de autoritate contractantă privind concesionarea în sectorul energiei electrice;

h) ia măsuri pentru realizarea instalațiilor de producere a energiei electrice, care permit utilizarea, în condițiile eficienței economice, a combustibililor inferiori din resurse interne, precum și valorificarea unor cantități prestabilite de resurse regenerabile și secundare de energie;

i) supraveghează aplicarea și respectarea măsurilor stabilite pentru protecția mediului de către participanții la activitățile din sectorul energiei electrice aflați în subordinea sau coordonarea ministerului;

j) elaborează programe privind diversificarea surselor primare de energie, propunând Guvernului măsuri în acest sens;

k) implementează politica energetică a Guvernului, referitoare la continuarea promovării cogenerării, ca soluție eficientă de acoperire a consumului național de energie termică și la utilizarea surselor regenerabile de energie;

l) coordonează acțiunile de cooperare cu instituții similare din alte țări, precum și cu organisme internaționale de profil;

m) avizează, împreună cu Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, normativele privind protecția muncii în sectorul energetic;

n) elaborează și fundamentează, împreună cu Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei și cu organizațiile patronale și sindicale, propunerile de politică socială specifice sectorului energetic, programele de asistență socială și medicală, de asigurări de risc și accidente, în vederea evitării riscurilor profesionale și a reabilitării celor care au suferit accidente de muncă și boli profesionale;

o) asigură monitorizarea respectării angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeană pentru sectorul energetic și coordonează transpunerea și implementarea acestor angajamente de către instituțiile implicate;

p) definește infrastructura critică a Sistemului electroenergetic național;

r) monitorizează îndeplinirea măsurilor asumate pentru conformitatea instalațiilor din sectorul energetic, care au obținut perioada de tranziție în urma negocierilor cu Uniunea Europeană, la normele prevăzute în legislația de mediu;

s) urmărește și propune Guvernului, împreună cu alte instituții și autorități ale statului competente în domeniu, măsuri în legătură cu realizarea stocurilor de siguranță ale Sistemului electroenergetic național în ceea ce privește combustibilii pentru perioada sezonului rece și volumul de apă din lacurile de acumulare.

t) promovează și facilitează împreună cu ANRE cooperarea dintre operatorul pieței de energie electrică, operatorii de transport și de sistem și omologii lor la nivel regional, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu scopul de a crea o piață internă competitivă a energiei electrice. Această cooperare acoperă zonele geografice definite în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 precum și alte zone geografice.

u) realizează planul național de acțiune în cazuri de sărăcie energetică, definește situațiile critice și clienții care nu pot fi deconectați în astfel de situații.

Art. 7

Autoritatea de Reglementare

(1) Autoritatea Nationala de Reglementare în Domeniul Energiei - ANRE este autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică și patrimoniu propriu, având ca obiect de activitate elaborarea, stabilirea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementari obligatorii la nivel național, necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, precum și a gazelor naturale, în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor.

(2) ANRE își desfășoară activitatea în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare și are dreptul să înființeze structuri teritoriale fără personalitate juridică necesare desfășurării obiectului de activitate.

(3) ANRE întocmește și publică, pe pagina proprie de website până la 31 iulie a fiecărui an, raportul de activitate privind îndeplinirea atribuțiilor și competențelor stabilite de prezenta lege, pe care îl transmite Parlamentului, Guvernului și Președintelui României, Agenției de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei - ACER și Comisiei Europene.

(4) ANRE întocmește anual bugetul propriu de venituri și cheltuieli, în conformitate cu normele metodologice în vigoare, care se avizează de Comisia pentru buget, finanțe și bănci din Camera Deputaților a Parlamentului României și se aprobă prin ordin ANRE.

(5) Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale ANRE se realizează integral din venituri proprii.

(6) Veniturile proprii ale ANRE provin din:

a) tarife pentru acordarea, respectiv modificarea de licențe, autorizații și atestate persoanelor fizice și juridice care își desfășoară activitatea în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale;

b) contribuții anuale percepute operatorilor economici reglementați din sectorul energiei și al gazelor naturale;

c) subvenții, donații și fonduri din programe de cercetare precum și orice alte fonduri acordate de Uniunea Europeană sau organizații internaționale

(7) Tarifele și contribuțiile prevăzute la alin. (6) lit. a) și b) se stabilesc de ANRE pentru fiecare tip de activitate, pe baza unei metode de calcul, astfel încât, pe de o parte, să se asigure suficiente resurse financiare pentru desfășurarea activității ANRE în condițiile legii, iar, pe de altă parte, să se țină seama de minimizarea costurilor la consumatorii finali de energie electrică și gaze naturale.

(8) Soldurile anuale rezultate din execuția bugetului de venituri și cheltuieli al ANRE rămân la dispoziția acesteia și se folosesc în anul următor.

(9) Execuția bugetului de venituri și cheltuieli este supusă controlului și auditului Curții de Conturi a României.

Art. 8

Conducerea ANRE

- (1) ANRE este condusă de un președinte și un vicepreședinte numiți de președintele României la propunerea prim-ministrului, în condițiile art. 9 alin. (3) și (4), pe o perioadă de 6 ani.
- (2) Mandatul președintelui ANRE și al vicepreședintelui ANRE poate fi reînnoit o singură dată.
- (3) Președintele ANRE asigură coordonarea procesului de elaborare și de implementare a reglementărilor din domeniul de competență al ANRE și este ordonator principal de credite.
- (4) Președintele are următoarele atribuții principale:
 - a) aprobă regulamentul de organizare și funcționare, structura organizatorică și bugetul ANRE care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I;
 - b) aprobă tarifele și contribuțiile anuale prevăzute la art. 7 alin. (6) care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
 - c) reprezintă ANRE în relațiile cu terții și face parte din Consiliul autorităților de reglementare al Agenției de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei - ACER, înființată conform Regulamentului (EC) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului European;
 - d) aprobă regulamentul privind încadrarea, promovarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE, care include grila și criteriile de salarizare ale personalului ANRE.
 - e) aprobă încheierea, modificarea, suspendarea și încetarea contractelor individuale de muncă ale salariaților ANRE în condițiile legii;
 - f) stabilește atribuțiile și competențele vicepreședintelui, ale personalului, precum și atribuțiile specifice fiecărui compartiment din cadrul ANRE;
 - g) aprobă deplasările în țară și în străinătate ale personalului ANRE;
 - h) aprobă regulamentul privind utilizarea, întreținerea și închirierea locuințelor de serviciu din patrimoniul propriu;
 - i) emite ordine, decizii și avize, în exercitarea atribuțiilor sale;
 - j) orice alte atribuții care îi revin potrivit legii.
- (5) În absența președintelui, atribuțiile președintelui se exercită de vicepreședinte.

Art. 9

Comitetul de reglementare al ANRE

- (1) Pentru aprobarea reglementărilor în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale se constituie un comitet de reglementare format din președinte, vicepreședinte și 5 reglementatori din cadrul personalului ANRE.
- (2) Trei dintre cei 5 reglementatori din Comitetul de reglementare sunt numiți pe o perioadă de 7 ani, la propunerea președintelui ANRE, iar doi dintre aceștia pe o perioadă de 5 ani, la propunerea ministrului de resort.
- (3) Numirea membrilor Comitetului de Reglementare se realizează de președintele României după audierea candidaților în Comisia pentru industrii și servicii din Camera Deputaților, respectiv în Comisia economică, industrii și servicii din cadrul Senatului.
- (4) La numirea în funcție, membrii Comitetului de reglementare trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:
 - a) să fie cetățeni români, cu domiciliul stabil în România;
 - b) să aibă vârsta minimă de 35 de ani;
 - c) să aibă capacitate deplină de exercițiu;
 - d) să aibă studii superioare, atestate cu diplomă universitară într-unul din domeniile tehnic, economic sau juridic;
 - e) să aibă experiența profesională relevantă de minim 5 ani în sectorul energiei electrice, al

gazelor naturale, al mediului de afaceri sau in activitatea de reglementare, astfel incat sa asigure independenta si impartialitate in luarea deciziilor.

(5) În exercitarea mandatului, membrii Comitetului de reglementare îndeplinesc următoarele cerințe:

a) nu pot fi deputați sau senatori;

b) acționează în mod independent de orice interes al participanților la piața de energie electrică sau cea de gaze naturale, nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe din partea vreunei entități publice sau private în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare care le revin, nu desfășoară activități cu caracter comercial în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale, cu excepția celor cu caracter de perfecționare și/sau instruire profesională, nu dețin acțiuni sau părți sociale și nu pot avea calitatea de membru în organele de conducere la societăți comerciale cu obiect de activitate în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale sau în orice alte domenii care se află în competența ANRE, în condițiile legii.

(6) Comitetul de reglementare își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat prin decizie a președintelui ANRE.

(7) Mandatul membrilor Comitetului de reglementare poate fi reînnoit o singură dată.

(8) Cerința prevăzută la alin.(5) lit.b) nu aduce atingere unei cooperări strânse cu alte autorități naționale competente sau orientărilor de politică generală elaborate de Guvern care nu au legătură cu atribuțiile de reglementare prevăzute de legislația în vigoare.

(9) Mandatul unui membru al comitetului de reglementare încetează în următoarele situații:

a) la expirarea duratei;

b) prin demisie;

c) prin deces;

d) prin imposibilitate de exercitare a mandatului, constând într-o indisponibilitate mai lungă de 90 de zile consecutive;

e) prin revocare de către Președintele României ca urmare a nerespectării prevederilor alin. (5) și pentru condamnare penală, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă.

(10) Membrii Comitetului de reglementare au dreptul să conteste la Curtea de Apel București decizia de revocare din funcție ca urmare a nerespectării prevederilor alin. (5), în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

(11) În cazul încetării mandatului înainte de termen, se procedează la numirea unei alte persoane pentru funcția vacantă pe durata rămasă din mandat, cu respectarea cerințelor de numire prevăzute de prezenta lege.

(12) Membrii Comitetului de Reglementare ale caror mandate au expirat, rămân în funcție până la numirea succesorilor acestora.

(13) Membrii Comitetului de Reglementare au dreptul la o indemnizație de ședință egală cu 10% din salariul de bază al președintelui ANRE.

(14) Membrii Comitetului de reglementare nu răspund civil sau penal, după caz, dacă instanțele judecătorești constată îndeplinirea ori omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu bunăcredință și fără neglijență, a oricărui act sau fapt în legătură cu exercitarea, în condițiile legii, a atribuțiilor prevăzute de lege.

Art. 10

Reglementări ANRE

(1) Ordinele, deciziile sau avizele ANRE cu privire la activitatea de reglementare se referă la:

a) acordarea /modificarea/ suspendarea/refuzul ori retragerea de licențe sau autorizații;

- b) aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate și/sau a metodologiilor de calcul ale acestora;
 - c) aprobarea reglementărilor tehnice și comerciale pentru funcționarea sigură și eficientă a sectorului și pieței de energie electrică și gaze naturale;
 - d) aprobarea/avizarea documentelor elaborate de operatorii economici reglementați conform prevederilor legale în vigoare;
 - e) atestarea/autorizarea operatorilor economici și a persoanelor fizice care desfășoară activități specifice în sectorul energiei electrice și gazelor naturale;
 - f) aprobarea altor reglementări prevăzute de legislația în vigoare.
- (2) Ordinele și deciziile prevăzute la alin.(1) lit.a)-d) însoțite de instrumentele de motivare, întocmite cu respectarea prevederilor legale în vigoare, se dezbate în mod obligatoriu în Comitetul de Reglementare și se adoptă cu votul majorității membrilor acestuia; cvorumul ședințelor Comitetului de reglementare se consideră îndeplinit dacă sunt prezenți cel puțin patru membri ai acestuia.
- (3) Ordinele ANRE se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- (4) Ordinele și deciziile ANRE pot fi atacate în contencios administrativ la Curtea de Apel București, în termen de 30 de zile de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României, Partea I, respectiv de la data la care au fost notificate părților interesate.
- (5) Ordinele și deciziile prevăzute la alin. (1) sunt obligatorii pentru părți până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.
- (6) În cazul în care ordinele și deciziile ANRE conțin informații sensibile comercial, ANRE este obligată să păstreze confidențialitatea la publicarea acestora.

Art. 11

Consiliul Consultativ al ANRE

(1) În îndeplinirea atribuțiilor sale și, fără a se aduce atingere competențelor de luare a deciziilor de către acesta, Comitetul de reglementare al ANRE este asistat de un consiliu consultativ format din 11 membri, numiți pe o perioadă de patru ani prin decizie a primului-ministru, din care:

- a) 2 membri din partea direcției de specialitate din ministerul de resort;
- b) 2 membri din partea asociațiilor patronale din domeniul energiei electrice și gazelor naturale;
- c) 2 membri din partea organizațiilor sindicale ale salariaților din domeniul energiei electrice și gazelor naturale;
- d) un membru din partea asociațiilor din administrația publică locală;
- e) 2 membri din partea organizațiilor profesionale;
- f) 2 membri din partea asociațiilor consumatorilor de energie electrică și gaze naturale.

(2) Membrii consiliului consultativ sunt persoane cu studii superioare, atestate cu diploma și experiența profesională relevantă de minim 8 ani în unul dintre domeniile tehnic, economic sau juridic.

(3) Consiliul consultativ își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat prin decizie ANRE.

(4) Consiliul consultativ asigură armonizarea intereselor operatorilor economici din sectorul energiei electrice și al gazelor naturale cu cele ale consumatorilor, evaluează impactul reglementărilor ANRE și poate formula opinii cu privire la principalele aspecte ale reglementărilor emise sau propuse a fi emise de ANRE, care nu au caracter obligatoriu pentru membrii Comitetului de reglementare.

ART. 12

Angajarea și salarizarea personalului ANRE

(1) Personalul este angajat și eliberat din funcție în conformitate cu prevederile regulamentului privind încadrarea, promovarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE și cu reglementările legale în vigoare. Cerințele stabilite la art. 9 alin. (5) sunt aplicabile și personalului ANRE.

(2) Salarizarea personalului ANRE și celelalte drepturi de personal, inclusiv drepturile bănești și cheltuielile de cazare, pentru perioada delegării și detașării în altă localitate în interesul serviciului, se stabilesc conform regulamentului privind încadrarea, promovarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE.

(3) Personalul ANRE precum și membrii Comitetului de reglementare pastrează confidențialitatea tuturor informațiilor obținute în cursul sau ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu în cadrul ANRE, neputând să adopte, în nume personal, nici o poziție publică, în probleme care tin de competențele și atribuțiile ANRE.

(4) Personalul ANRE beneficiază de spor de confidențialitate de până la 15% conform prevederilor regulamentului privind încadrarea, promovarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului ANRE.

(5) Obligația de păstrare a confidențialității prevăzută la alin.(3) se aplică și membrilor Consiliului Consultativ.

(6) Cheltuielile de judecată ocazionate de procedurile judiciare inițiate împotriva membrilor Comitetului de Reglementare al ANRE și a personalului acestuia în legătură cu atribuțiile de serviciu aferente activității de reglementare se suportă de ANRE.

Art. 13

Obiectivele generale ale ANRE în sectorul energiei electrice

În îndeplinirea atribuțiilor și competențelor de reglementare prevăzute la art.14, ANRE ia toate măsurile rezonabile în cooperare stransă, după caz, cu alte autorități naționale competente, inclusiv cu Consiliul Concurenței, și fără a aduce atingere competențelor acestora, în vederea realizării următoarelor obiective generale:

a) promovarea unei piețe interne europene de energie electrică sigură, competitivă și durabilă din punct de vedere al mediului și a unei deschideri efective a acesteia în beneficiul tuturor clienților și furnizorilor din Comunitatea Europeană, precum și garantarea condițiilor adecvate pentru funcționarea eficientă și sigură a rețelelor de energie electrică, având în vedere obiectivele pe termen lung;

b) dezvoltarea piețelor regionale competitive și funcționale, integrate în piața internă europeană de energie electrică;

c) eliminarea restricțiilor privind comerțul transfrontalier pentru a satisface cererea de energie electrică și a îmbunătăți integrarea pieței naționale în piața internă europeană de energie electrică;

d) dezvoltarea sistemului energetic național sigur, fiabil și eficient, orientat către consumator, care să permită promovarea eficienței energetice și integrarea surselor regenerabile de energie precum și a producției distribuite atât în rețeaua electrică de transport, cât și în rețeaua electrică de distribuție;

e) facilitarea accesului la rețea pentru capacitățile noi de producție, în special prin eliminarea obstacolelor care împiedică accesul noilor participanți la piață sau utilizarea surselor

regenerabile de energie;

f) asigurarea acordării de stimulente operatorilor de rețea și celorlalți utilizatori ai rețelelor electrice pentru a crește eficiența funcționării sistemelor de transport și distribuție a energiei electrice și pentru a accelera integrarea în piață.

g) protecția consumatorului, prin asigurarea unei piețe concurențiale eficiente, prin sprijinirea clienților vulnerabili, prin impunerea unor standarde de calitate a serviciului de furnizare a energiei electrice, prin facilitarea accesului clienților finali la datele proprii de consum necesare în procesul de schimbare a furnizorului de energie electrică precum și prin informarea cât mai corectă și completă a consumatorilor.

Art. 14

Atribuțiile și competențele ANRE

(1) ANRE este abilitată cu următoarele atribuții și competențe în sectorul energiei electrice:

a) acordă, modifică, suspendă sau retrage autorizațiile și licențele pentru operatorii economici din sectorul energiei electrice, inclusiv pentru producătorii de energie termică produsă în cogenerare;

b) elaborează și aprobă metodologiile de calcul a tarifelor și prețurilor reglementate;

c) aprobă tarifele reglementate pentru serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice, pentru serviciul de sistem precum și tarifele de racordare la rețelele de transport și distribuție, în conformitate cu prevederile metodologiilor de stabilire a tarifelor;

d) stabilește, în condițiile prevederilor art. 29, prețurile reglementate aplicabile clienților prevăzuți la art. 62 alin.(1), precum și criteriile și regulile pentru stabilirea tarifelor aplicate de furnizorii de ultimă instanță și publică anual recomandări cu privire la conformitatea acestora cu obligațiile de serviciu public pe care le aduce la cunoștință Consiliului Concurenței, dacă este cazul;

e) aprobă, în condițiile prevederilor art. 29, prețurile reglementate de vânzare-cumpărare a energiei electrice și cantitățile de energie electrică din contractele încheiate între producători și furnizorii clienților prevăzuți la art.62 alin.(1) care optează pentru prețurile reglementate prevăzute la lit. d).

f) aprobă prețurile reglementate de vânzare-cumpărare a energiei termice produse în cogenerare de înaltă eficiență ce beneficiază de scheme de sprijin instituite la nivel național precum și prețurile pentru energia termică produsă în centrale de cogenerare, destinată sistemului de alimentare centralizată cu energie termică - SACET;

g) stabilește contractele-cadru de furnizare și cele de vânzare-cumpărare de energie electrică pe piața reglementată, contractele-cadru privind, transportul, serviciul de sistem și distribuția energiei electrice, precum și pe cele de vânzare-cumpărare a energiei termice produse în cogenerare dintre producători și furnizorii de energie termică;

h) aprobă reglementări tehnice și comerciale pentru operatorii economici din sector, inclusiv standarde de performanță pentru serviciile de transport, distribuție și furnizare a energiei electrice;

i) aprobă condițiile privind accesul la capacitățile de interconexiune transfrontaliere, inclusiv procedurile de alocare a acestora și de management al congestiilor;

j) exercită controlul cu privire la respectarea de către operatorii economici din sectorul energiei electrice a reglementărilor emise, a obligațiilor prevăzute de legislația națională și comunitară în domeniu, a sistemului de prețuri și tarife în vigoare și aplică sancțiuni eficiente,

proporționale și cu efect de descurajare în cazul nerespectării acestora;

k) stabilește procedura de soluționare a neînțelegerilor precontractuale și soluționează neînțelegerile legate de încheierea contractelor dintre operatorii economici din sectorul energiei electrice, a contractelor de furnizare a energiei electrice, a contractelor de racordare la rețea și a celor de vânzare-cumpărare a energiei termice produse în cogenerare, precum și neînțelegerile apărute la încheierea actelor adiționale prin care se preiau prevederi ca urmare a apariției unor modificări legislative;

l) soluționează plângerile împotriva operatorului de transport și de sistem și a operatorilor de distribuție referitoare la obligațiile care le revin în temeiul prezentei legi precum și divergențele dintre operatorul de transport și sistem și proprietarul rețelei de transport, în baza unei proceduri proprii;

m) elaborează regulamentul de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în domeniu;

n) aprobă regulamentul pentru autorizarea electricienilor, respectiv regulamentul pentru atestarea operatorilor economici, care proiectează, execută și verifică instalații electrice, inclusiv instalații de utilizare a energiei electrice;

o) sesizează Consiliul Concurenței și informează ministerul de resort cu privire la abuzul de poziție dominantă pe piață și la încălcarea prevederilor legale referitoare la concurență, ori de câte ori există suspiciuni privind nerespectarea reglementărilor cu privire la concurență și transparență;

p) creează și gestionează o bază de date la nivel național, necesară desfășurării activității sale și pentru furnizarea de informații altor autorități în elaborarea strategiei de dezvoltare a sectorului energiei electrice, precum și în legătură cu activitatea comerțului transfrontalier cu energie electrică;

q) aprobă regulamentul privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice de interes public;

r) publică rapoarte anuale asupra activității proprii și rezultatelor activității de monitorizare desfășurate conform legii;

s) acordă atestate operatorilor economici și acordă autorizații pentru electricienii care proiectează, execută lucrări în instalațiile electrice;

ș) monitorizează funcționarea pieței de energie electrică în vederea evaluării nivelului de eficiență, transparență și concurență al acesteia, a continuității în alimentare, pe bază de reglementări proprii și elaborează rapoarte anuale privind activitatea desfășurată, problemele sesizate, soluțiile aplicate și rezultatele obținute;

t) aprobă regulamentul de furnizare a energiei electrice la clienții finali, cu respectarea libertății contractuale în materie de contracte de furnizare întreruptibilă, precum și în materie de contracte pe termen lung, cu condiția ca acestea să fie compatibile cu dreptul și politicile comunitare;

ț) asigură prin reglementările emise accesul eficient și prompt al clienților la datele privind consumul acestora în vederea facilitării schimbării furnizorului de energie electrică;

u) ia măsuri prin care asigură că nu se realizează subvenții încrucișate între activitățile de transport, distribuție și furnizare a energiei electrice și respectiv între energia electrică și energia termică în cazul cogenerării;

v) aprobă planurile de investiții și planul multianual de dezvoltare a rețelei de transport, elaborate de către operatorul de transport și de sistem;

w) respectă și pune în aplicare toate deciziile relevante, cu forță juridică obligatorie ale

Agenției de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei – ACER și Comisiei Europene; deciziile Comisiei Europene emise conform art. 39 para. 8 din Directiva 2009/72/CE se pun în aplicare în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a acesteia;

x) aprobă reglementările în domeniul promovării producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, al promovării cogenerării de înaltă eficiență și al promovării eficienței energetice la consumatori și monitorizează modul de aplicare a acestora de către operatorii din sectorul energiei electrice, precum și eficiența sistemelor de promovare în îndeplinirea obiectivelor propuse, în conformitate cu legislația specifică;

y) desfășoară investigații cu privire la funcționarea piețelor energiei electrice și decide și impune orice măsuri proporționale necesare pentru promovarea unei concurențe efective și pentru asigurarea unei funcționări corespunzătoare a pieței. După caz, autoritatea competentă are, de asemenea, competența de a coopera cu Consiliul Concurenței și cu autoritățile de reglementare a pieței financiare sau cu Comisia Europeană în desfășurarea de investigații în domeniul dreptului concurenței;

z) deține drepturi corespunzătoare pentru desfășurarea de investigații și competențele aferente în legătură cu soluționarea litigiilor care au ca obiect sau sunt în legătură cu operatorul de transport, operatorii de distribuție sau metodologiile emise de ANRE.

aa) efectuează inspecții, inclusiv inspecții neanunțate la sediul proprietarului rețelei de transport.

(2) Reglementările tehnice care stabilesc cerințele tehnice minime de proiectare și funcționare pentru racordarea la rețeaua de transport a instalațiilor de producere, a rețelelor de distribuție, a echipamentelor clienților conectate direct, a circuitelor interne și a liniilor directe se notifică Comisiei Europene în conformitate cu prevederile Directivei 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale;

(3) Activitatea de monitorizare realizată de ANRE se referă în principal la:

a) respectarea regulilor de management și alocare a capacității de interconexiune de către participanții la piață, în cooperare cu autoritățile de reglementare din statele cu care Sistemul electroenergetic național este interconectat și cu Agenția de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei – ACER;

b) managementul congestiilor în Sistemul electroenergetic național, inclusiv pe capacitățile de interconexiune;

c) planul de dezvoltare al rețelei de transport pe 10 ani, precum și planurile de investiții ale operatorului de transport și sistem;

d) durata de realizare a racordărilor la rețeaua de transport și distribuție de către operatorii implicați și durata de reconectare după reparațiile planificate și după întreruperile neplanificate;

e) publicarea de către operatorul de transport și de sistem și de către operatorul de distribuție a informațiilor adecvate privind capacitățile de interconexiune, utilizarea rețelei și capacitatea alocată, cu respectarea confidențialității informațiilor comerciale specifice;

f) separarea efectivă a situațiilor contabile, conform art. 20 alin. (2) lit. b), pentru a asigura evitarea subvențiilor încrucișate între activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei electrice;

g) termenii, condițiile și tarifele pentru conectarea unor noi utilizatori de energie electrică, pentru a garanta că acestea sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, în special

având în vedere costurile și beneficiile diverselor tehnologii privind sursele regenerabile de energie, producerea distribuită și producerea energiei termice în cogenerare;

h) modalitățile în care operatorul de transport și de sistem și operatorii de distribuție își îndeplinesc obligațiile prevăzute în prezența legei, inclusiv modul în care operatorul de transport și de sistem cooperează cu proprietarul rețelei de transport precum și cu operatorii de transport și de sistem din Comunitatea Europeană și din țările terțe;

i) modul de utilizare a veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor percepute de către operatorul de transport și de sistem în conformitate cu articolul 16 alineatul (6) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

j) nivelul de transparență, inclusiv transparența prețurilor pe piața angro de energie electrică, precum și nivelul de concurență privind funcționarea pieței de energie electrică, inclusiv existența unor practici anticoncurențiale care limitează libertatea contractuală;

k) aplicarea măsurilor de salvagardare prevăzute la art. 31;

l) accesul eficient și prompt al clienților la datele privind consumul acestora în vederea facilitării schimbării furnizorului de energie electrică.

m) realizarea investițiilor în capacități de producere în raport cu siguranța în alimentare;

(4) Rapoartele prevăzute la alin. 1 lit. ș) trebuie să cuprindă și informații privind:

a) nivelul de siguranță în funcționare a rețelelor electrice;

b) prognoza balanței dintre resursele și consumul de energie electrică pentru următorii 5 ani;

c) planificarea punerii în funcțiune de noi capacități de producție;

d) starea tehnică și nivelul de mentenanță al rețelelor electrice;

e) măsurile întreprinse pentru acoperirea vârfului de consum și pentru acoperirea deficitelor de energie;

f) estimarea evoluției siguranței alimentării cu energie electrică pentru o perioadă cuprinsă între 5 și 15 ani de la data întocmirii raportului;

g) planurile, proiectele sau intențiile de investiții, pe cel puțin 5 ani calendaristici, ale operatorului de transport și de sistem și cele ale oricăror altor operatori, despre care au cunoștință, privind punerea în funcțiune a unei capacități de interconexiune transfrontalieră;

h) gradul și eficiența deschiderii piețelor și a concurenței la nivelul pietelor angro și cu amănuntul, inclusiv în ceea ce privește pietele centralizate de energie electrică,

i) prețurile pentru clienții casnici, inclusiv sistemele de plată anticipată, costurile referitoare la schimbarea furnizorului, tarifele de conectare, executarea serviciilor de întreținere și tarifele percepute pentru acestea, plângerile înaintate de clienții casnici, precum și orice denaturare sau restricționare a concurenței;

(5) La elaborarea secțiunii din raport referitoare la proiectele de investiții în capacități de interconexiune prevăzute la alin. (4) lit. g) se iau în considerare următoarele elemente:

a) principiile managementului congestiilor prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2003 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică;

b) capacitățile de transport al energiei electrice, existente și planificate, cu evaluarea planurilor de investiții raportat la planul comunitar de dezvoltare a rețelei menționat la art. 8 alin. (3) lit. b) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, însoțită de recomandări de modificare a acestora, dacă este cazul;

c) prognoza producției pe tipuri de resurse, a furnizării, a schimburilor transfrontaliere și a consumului intern de energie electrică cu luarea în considerare a măsurilor de gestionare a

cererii;

d) obiectivele regionale, naționale și europene de dezvoltare durabilă;

(6) Rapoartele prevăzute la alin. (1) lit. ș) se prezintă Parlamentului, Guvernului și Președintelui României, Agenției de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei – ACER precum și Comisiei Europene și se publică pe site-ul propriu al ANRE, până la data de 31 iulie, cu respectarea confidențialității informațiilor sensibile comercial. Informațiile prevăzute la alin. (4), lit a)-g) sunt raportate și publicate la fiecare doi ani.

(7) Pentru informarea Comisiei Europene, ANRE elaborează și transmite Parlamentului, Guvernului și Președintelui României precum și ministerului de resort un raport cu privire la măsurile adoptate pentru asigurarea serviciului universal și îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, inclusiv cele privind protecția consumatorului și protecția mediului și efectul posibil al acestora asupra concurenței la nivel național și internațional, indiferent dacă acestea necesită sau nu o derogare de la prevederile Directivei 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE.

(8) La fiecare 2 ani de la elaborarea primului raport prevăzut la alin. (7), acesta se reactualizează având în vedere schimbările intervenite indiferent dacă acestea necesită sau nu o derogare de la prevederile Directivei 2009/72/CE.

(9) Atribuțiile și competențele ANRE prevăzute la alin. (1) se completează cu atribuțiile și competențele prevăzute în Legea gazelor nr., în Ordonanța Guvernului nr. 22/2008 privind eficiența energetică și promovarea utilizării la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie sau în alte acte normative în vigoare.

(10) În îndeplinirea atribuțiilor sale și fără a se aduce atingere competențelor sale de luare a deciziilor în activitatea de reglementare, ANRE colaborează cu Consiliul Concurenței, cu Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, cu ministerele și cu alte organe de specialitate ale administrației publice centrale sau locale interesate, cu asociațiile consumatorilor de energie electrică și gaze naturale, cu operatori economici specializați care prestează servicii pentru sectorul energiei electrice și gazelor naturale, cu asociațiile profesionale din domeniul energiei electrice și gazelor naturale, cu asociațiile patronale și sindicale, inclusiv prin schimburi reciproce de informații.

(11) În vederea exercitării atribuțiilor sale, ANRE are dreptul să solicite toate informațiile și documentele legate de domeniul de activitate al operatorilor economici, inclusiv evidențele contabile ale acestora, justificări pentru orice refuz de a acorda acces terților la rețea, precum și orice informații privind măsurile necesare pentru consolidarea rețelei sau în legătură cu soluționarea unor plângeri.

(12) ANRE colaborează cu autoritățile de reglementare ale statelor din regiune, inclusiv prin acorduri de cooperare, cu Agenția de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei – ACER și Comisia Europeană pentru armonizarea cadrului de reglementare pentru dezvoltarea pieței regionale, a regulilor privind schimburile transfrontaliere de energie electrică și a celor privind gestionarea și alocarea capacităților de interconexiune, fără a aduce atingere atribuțiilor și competențelor acestora.

(13) În îndeplinirea atribuțiilor sale și fără a se aduce atingere competențelor acesteia de luare a deciziilor în activitatea de reglementare, ANRE organizează consultări publice în oricare dintre situațiile prevăzute explicit în prezenta lege sau ori de câte ori apreciază că este necesar și, în toate cazurile, înainte de a adopta reglementări sau măsuri care pot avea repercusiuni importante asupra funcționării pieței de energie electrică sau de gaze naturale, oferindu-se astfel părților

interesate posibilitatea de a formula opinii si a transmite observatii asupra masurilor propuse.
(14) Procedura de desfasurare a consultarilor publice se stabileste de ANRE printr-un regulament propriu, cu respectarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională, iar rezultatele procesului de consultare se publica pe pagina de website a ANRE.

CAP. III

Autorizații, licențe și concesiuni

SECȚIUNEA 1

Autorizații și licențe

Art. 15

Activitățile supuse regimului autorizării

(1) Realizarea de noi capacități energetice, precum și re tehnologizarea celor existente se desfășoară pe bază de autorizații de înființare, acordate cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

(2) Producerea, transportul, serviciul de sistem, distribuția și furnizarea energiei electrice, precum și activitățile de administrare a piețelor centralizate de energie electrică se desfășoară pe bază de licențe acordate în condițiile prezentei legi.

(3) Exercițarea oricărei activități fără autorizație sau licență se sancționează potrivit prezentei legi.

Art.16

Regimul autorizării

(1) Pentru autorizare solicitantul va înregistra cererea la autoritatea competentă;

(2) Solicitantul va atașa la cerere actele și documentele care probează îndeplinirea de către acesta a condițiilor economice, financiare, tehnice și profesionale stabilite pe categorii de capacități energetice și de activități în domeniu;

(3) Nu pot fi autorizați solicitanții aflați în procedura reorganizării judiciare sau a falimentului și nici cei care au fost sancționați de autoritatea competentă prin retragerea de autorizații sau licențe într-o perioadă de 5 ani anterior datei de retragere a cererii;

(4) Procedura de acordare, modificare, suspendare și retragere a autorizațiilor și licențelor, termenele și condițiile de acordare, constând în: criterii, limite de putere, atestări, avize, garanții și altele asemenea, diferențiate pe categorii de capacități și activități supuse autorizării, se stabilesc prin regulament aprobat prin ordin ANRE.

(5) Refuzul acordării unei autorizații sau licențe, lipsa de răspuns înăuntrul termenului și orice altă soluție a autorității competente, considerate de solicitant ilegale și prejudiciabile, pot fi atacate la Curtea de Apel București, Secția de contencios administrativ, în condițiile legii.

(6) Pentru capacitățile de producere distribuită și/sau pentru micii producători de energie electrică, criteriile de autorizare vor avea în vedere dimensiunile limitate ale capacităților de producere și impactul asupra funcționării rețelelor electrice de distribuție.

(7) La stabilirea condițiilor de acordare a licențelor și autorizațiilor pentru capacități de producere noi se iau în considerare următoarele elemente:

(a) siguranța și securitatea sistemelor electrice, a instalațiilor și a echipamentelor asociate;

(b) protecția sănătății și siguranței publice;

- (c) protecția mediului;
- (d) ocuparea terenurilor și alegerea amplasamentelor;
- (e) utilizarea domeniului public;
- (f) eficiența energetică;
- (g) natura surselor primare;
- (h) caracteristicile specifice solicitantului, cum ar fi capacitățile tehnice, economice și financiare;
- (i) conformitatea cu măsurile adoptate în legătură cu obligațiile de serviciu public și protecția consumatorului;
- (j) contribuția la crearea de capacități pentru realizarea obiectivului global comunitar, potrivit căruia energia din surse regenerabile să reprezinte cel puțin 20 % din consumul final brut de energie al Comunității în 2020, obiectiv menționat la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării de energie din surse regenerabile
- (k) contribuția la crearea de capacități energetice de producere pentru reducerea emisiilor.

Art. 17

Categoriile de autorizații și licențe

(1) Autoritatea competentă emite:

1. Autorizații de înființare pentru realizarea de noi capacități energetice de producere a energiei electrice, inclusiv de capacități de producere a energiei electrice și termice în cogenerare, sau re tehnologizarea acestora, după cum urmează:

a) dacă puterea electrică instalată a capacităților respective depășește 1 MWe este necesară obținerea unei autorizații de înființare;

b) dacă puterea instalată a capacităților respective este între 500 kWe inclusiv și 1 MWe inclusiv, nu este necesară obținerea unei autorizații de înființare, dar este obligatorie notificarea autorității competente privind proiectul investițional și raportarea periodică a stadiului realizării acestuia, conform reglementărilor în vigoare;

c) dacă puterea instalată a capacităților respective este mai mică de 500 kWe, nu este necesară obținerea unei autorizații de înființare, dar obligația de notificare a autorității competente privind proiectul investițional și raportarea periodică a stadiului realizării acestuia, conform reglementărilor în vigoare, revine operatorilor de distribuție a energiei electrice

2. Licențe pentru:

- a) exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice;
- b) exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei termice în cogenerare;
- c) prestarea serviciului de transport al energiei electrice;
- d) prestarea serviciului de sistem;
- e) prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice;
- f) organizarea și administrarea piețelor centralizate – se acorda o singura licenta pentru operatorul pietei de energie electrica si una pentru operatorul pietei de echilibrare;
- g) activitatea de furnizare a energiei electrice.

(2) Autorizațiile de înființare pentru realizarea de capacități noi, prevăzute la alin. (1) pct. 1, se acorda numai dacă acele capacități sunt amplasate pe/în imobile proprietate publica/privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale pe proprietatea privată a solicitantului autorizației de înființare sau pe proprietăți deținute cu un alt titlu legal.

(3) Licențele pentru exploatarea comercială a capacităților energetice noi se acordă în cazul în care capacitățile energetice noi sunt amplasate pe/în imobile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, pe proprietatea privată a solicitantului licenței sau pe proprietatea privată a unor persoane fizice sau juridice, deținută cu un alt titlu legal.

(4) Exploatarea comercială de capacități energetice se poate desfășura fără a deține licența pentru activitățile prevăzute la:

a) alin. (1) pct. 2 lit. a), de către deținătorul unor capacități de producere a energiei electrice care pot fi pornite fără tensiune din SEN/grupuri cu autopornire și care sunt utilizate de către acesta în scopul alimentării de siguranță, cu energie electrică, a echipamentelor sau instalațiilor proprii;

b) alin. (1) pct. 2 lit.a) și b), de către clientul casnic deținător al unor capacități de producere a energiei electrice, respectiv electrice și termice în cogenerare, conectate la rețea, utilizate în principal pentru acoperirea consumului de energie pentru uz propriu;

c) alin. (1) pct. 2 lit. b), de către un producător de energie electrică și termică în cogenerare, dacă din totalul energiei termice produse anual energia termică produsă în cogenerare, pe care acesta o comercializează, reprezintă mai puțin de 20%;

d) alin. (1) pct. 2 lit. e), de către deținătorul unei/unor rețele electrice de distribuție, dacă din avizele tehnice de racordare emise rezultă că puterea aprobată pentru utilizatorii acestei/acestor rețele, alții decât deținătorul, totalizează sub 1 MW;

e) alin. (1) pct. 2 lit. e), de către deținătorul unei/unor rețele electrice de distribuție, dacă utilizatorii acestei/acestor rețele, dețin locuri de consum exclusiv în interiorul unei/unor clădiri alimentate prin intermediul acelei/acelor rețele.

(5) Activitatea unei persoane fizice sau juridice de revânzare a energiei electrice către utilizatorii rețelelor electrice aflate în exploatare se desfășoară fără licența de furnizare prevăzută la alin. (1) pct. 2 lit. g), în condițiile respectării reglementărilor specifice, aprobate de autoritatea competentă.

(6) Pentru a comercializa energia electrică obținută în urma unui contract de procesare, operatorul economic parte a unui astfel de contract trebuie să dețină licența de furnizare prevăzută la alin. (1) pct. 2 lit. g).

(7) Autorizațiile și licențele se modifică în cazul schimbării circumstanțelor sau condițiilor existente la data acordării acestora.

Art. 18

Suspendarea și retragerea autorizațiilor și licențelor

(1) În caz de neîndeplinire de către titularul autorizației de înființare, respectiv al licenței, a obligațiilor sale legale, precum și în caz de nerespectare a condițiilor, limitărilor, restricțiilor, interdicțiilor sau a sarcinilor stabilite prin autorizație, respectiv prin licență, constatate de autoritatea competentă din oficiu ori la sesizarea unor terți sau la notificarea de către titular, autoritatea competentă va proceda după cum urmează:

a) în cazul în care neîndeplinirea sau nerespectarea obligațiilor nu este imputabilă titularului, va dispune:

- un termen de conformare, dacă situația creată este remediabilă;

-retragerea autorizației, respectiv a licenței, dacă situația creată este iremediabilă;

b) în cazul în care neîndeplinirea sau nerespectarea obligațiilor este imputabilă titularului, va dispune:

- suspendarea autorizației, respectiv a licenței, pe o perioadă fixată pentru remediarea situației create și pentru conformare cu autorizația, respectiv cu licența, dacă situația creată este remediabilă;

- retragerea autorizației, respectiv a licenței, dacă situația creată este iremediabilă.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1), persoanele prejudiciate îl pot acționa pe titular în justiție pentru recuperarea pagubei cauzate.

(3) Autoritatea competentă va suspenda autorizația de înființare, respectiv licența titularului, în caz de deschidere a procedurii generale de insolvență.

(4) Autoritatea competentă va retrage autorizația de înființare, respectiv licența, în cazul decăderii, incapacității sau al falimentului titularului, precum și la încetarea concesiunii ori a locațiunii capacității energetice sau la vânzarea capacității de către titular.

Art. 19

Drepturile și obligațiile care decurg din autorizația de înființare și din licențe

(1) Lucrările de realizare și re tehnologizare ale capacităților energetice pentru care se acorda autorizații, precum și activitățile și serviciile pentru care se acorda licențe sunt de interes public, cu excepția celor care sunt destinate exclusiv satisfacerii consumului propriu al titularului autorizației sau licenței.

(2) Asupra terenurilor și bunurilor proprietate publică sau privată a altor persoane fizice ori juridice și asupra activităților desfășurate de persoane fizice sau juridice în vecinătatea capacității energetice, titularii autorizațiilor de înființare și titularii licențelor beneficiază, în condițiile legii, pe durata lucrărilor de realizare și re tehnologizare, respectiv de funcționare a capacității energetice, de următoarele drepturi:

a) dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare realizării sau re tehnologizării capacității energetice, obiect al autorizației;

b) dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a capacității, obiect al autorizației de înființare, pentru reviziile, reparațiile și intervențiile necesare;

c) servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea de rețele electrice sau alte echipamente aferente capacității energetice și pentru acces la locul de amplasare a acestora, în condițiile legii;

d) dreptul de a obține restrângerea sau încetarea unor activități care ar putea pune în pericol persoane și bunuri;

e) dreptul de acces la utilitățile publice.

(3) Drepturile de uz și de servitute au ca obiect utilitatea publică, au caracter legal, iar conținutul acestora este prevăzut la art. 21 și se exercită pe toată durata existenței capacității energetice sau, temporar, cu ocazia re tehnologizării unei capacități în funcțiune, reparației, reviziei, lucrărilor de intervenție în caz de avarie.

(4) Exercițarea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților statului și ale unităților administrativ-teritoriale afectate de capacitățile energetice se realizează cu titlu gratuit pe toată durata existenței acestora.

(5) Exercițarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, care se vor realiza după intrarea în vigoare a prezentei legi, se face în conformitate cu regulile procedurale privind condițiile și termenii referitori la durată, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, prevăzute într-o convenție-cadru, precum și pentru determinarea cuantumului indemnizațiilor și a despăgubirilor și a modului de plată a acestora,

care se aprobă, împreună cu convenția-cadru, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului de resort.

(6) Proprietarii terenurilor afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute de către titularii de licențe și autorizații pot solicita încheierea de convenții, conform prevederilor alin. (5).

(7) Titularii de licențe și autorizații sunt obligați să procedeze la încheierea convențiilor-cadru prevăzute la alin. (5) în termen de maximum 30 de zile de la solicitarea proprietarilor afectați.

(8) Dacă cu ocazia intervenției pentru retehnologizări, reparații, revizii sau avarii se produc pagube proprietarilor din vecinătatea capacităților energetice, titularii de licență au obligația să plătească despăgubiri în condițiile prezentei legi.

(9) Proprietarii terenurilor și titularii activităților afectați de exercitarea de către titularii de licență și autorizații a drepturilor prevăzute la alin. (2) vor fi despăgubiți pentru prejudiciile cauzate acestora. La calculul despăgubirilor vor fi avute în vedere următoarele criterii:

- suprafața de teren afectată cu ocazia efectuării lucrărilor;
- tipurile de culturi și plantații, precum și amenajările afectate de lucrări;
- activitățile restrânse cu ocazia lucrărilor.

Cuantumul despăgubirii se stabilește prin acordul părților sau, în cazul în care părțile nu se înțeleg, prin hotărâre judecătorească.

(10) Dreptul de uz și de servitute asupra terenurilor proprietate privată, restrângerea sau încetarea unor activități prevăzute la alin. (2) se stabilește și se exercită cu respectarea principiului echității, a dreptului de proprietate și a minimei afectări a acestuia.

(11) Titularii de autorizații și licențe sunt în drept să efectueze lucrările de defrișare a vegetației sau tăierile de modelare pentru crearea și menținerea distanței de apropiere față de rețelele electrice cu personal specializat, respectând prevederile legale în vigoare.

(12) Titularii de autorizații și licențe, beneficiari ai drepturilor de uz și de servitute asupra proprietății publice sau private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, sunt scutiți de plată de taxe, impozite și alte obligații de plată, instituite de autoritățile publice centrale și locale.

Art. 20

Obligațiile decurgând din autorizațiile de înființare și din licențe

(1) Titularul autorizației de înființare are următoarele obligații:

a) să stabilească și să aplice, pe întreaga durată a executării lucrărilor, măsurile de protecție a persoanelor, bunurilor și mediului;

b) să obțină toate avizele, acordurile și atestatele prevăzute de lege pentru realizarea obiectivului autorizat.

(2) Pe durata de valabilitate a licențelor, titularii de licențe sunt obligați:

a) să respecte condițiile care însoțesc licența;

b) să țină situații contabile separate pentru fiecare activitate care face obiectul licenței acordate de autoritatea competentă, în cazul operatorului economic în domeniul energiei electrice integrate, pe verticală sau pe orizontală, să procedeze la fel ca în cazul în care activitatea respectivă ar fi efectuată de operatori economici separați și să întocmească rapoarte financiare în formatul solicitat de autoritatea competentă;

c) să constituie și să mențină garanții financiare care să le permită desfășurarea activității și asigurarea continuității serviciului;

d) să pună la dispoziție autorității competente informațiile necesare pentru desfășurarea în

bune condiții a activității acesteia.

e) să întocmească, să supună spre auditare și să publice evidențele lor contabile anuale la nivel de societate comercială, fără a cuprinde în mod distinct sediile secundare fără personalitate juridică, conform legislației specifice, adoptate în conformitate cu cea de-a patra Directivă 78/660/CEE a Consiliului din 25 iulie 1978, în temeiul articolului 44 alineatul (2) literă (g).

(3) Operatorii economici care nu au obligația de a publica conturile anuale păstrează la sediul lor un exemplar din acestea la dispoziția publicului.

(4) Activitatea de audit prevăzută la alineatul (2) lit. e) constă, în special, în verificarea respectării obligației de a evita discriminările și subvențiile încrucișate între activitățile desfășurate de operatorul economic auditat.

Art. 21

Drepturile și obligațiile titularilor de autorizații de înființare și de licență asupra proprietății terților

(1) Dreptul de uz asupra terenului pentru executarea lucrărilor necesare realizării sau re tehnologizării de capacități energetice se întinde pe durata necesară executării lucrărilor. În exercitarea acestui drept de uz, titularul autorizației de înființare, cu respectarea prevederilor legale, poate:

a) să depoziteze, pe terenurile necesare executării lucrărilor, materiale, echipamente, utilaje, instalații;

b) să desființeze culturi sau plantații, construcții sau alte amenajări existente ori numai să le restrângă, în măsura strict necesară executării lucrărilor pentru capacitatea autorizată, în condițiile legii;

c) să îndepărteze materiale, să capteze apa, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare;

d) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea, să amplaseze birouri și locuințe de șantier, cu acordul prealabil al proprietarului;

e) să oprească ori să restrângă activități ale proprietarului, în măsura strict necesară executării lucrărilor pentru capacitatea autorizată, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

(2) Dreptul de uz prevăzut la alin. (1) încetează înaintea expirării duratei stabilite pentru executarea lucrărilor sau înaintea acestui termen, la data terminării anticipate a lucrărilor sau la data sistării acestora și renunțării la autorizații. Oricare dintre aceste situații trebuie notificată de îndată proprietarului.

(3) Dreptul de uz asupra terenului pentru asigurarea funcționării normale a capacității energetice se întinde pe toată durata funcționării capacității, iar exercitarea lui se face ori de câte ori este necesar pentru asigurarea funcționării normale a capacității. În exercitarea acestui drept, titularul licenței poate:

a) să depoziteze materiale, echipamente, utilaje, instalații pentru întreținere, revizii, reparații și intervenții necesare pentru asigurarea funcționării normale a capacității;

b) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea;

c) să desființeze sau să reducă culturi, plantații ori alte amenajări existente și să restrângă activități ale proprietarului, în măsura și pe durata strict necesare executării operațiilor de întreținere, reparații, revizii sau intervenții pentru asigurarea funcționării normale a capacității, cu respectarea legislației în vigoare.

(4) Titularul licenței este obligat să înștiințeze în scris proprietarul bunurilor, terenurilor sau activităților care vor fi afectate ca urmare a lucrărilor la capacitățile energetice, cu excepția cazurilor de avarii, situație în care proprietarii sunt înștiințați în termenul cel mai scurt.

(5) Titularul licenței este obligat să plătească proprietarilor despăgubirea convenită pentru pagubele produse, să degajeze terenul și să-l repună în situația anterioară, în cel mai scurt timp posibil.

(6) Servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană cuprinde dreptul de acces și de executare a lucrărilor la locul de amplasare a capacităților energetice cu ocazia intervenției pentru re tehnologizări, reparații, revizii și avarii.

(7) Pentru a evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor sau a unor activități desfășurate în zona de executare a lucrărilor de realizare ori re tehnologizare de capacități energetice, precum și a operațiilor de revizie sau reparație la capacitatea în funcțiune, titularul autorizației sau al licenței are dreptul de a obține restrângerea ori sistarea, pe toată durata lucrărilor, a activităților desfășurate în vecinătate de alte persoane. În acest caz persoanele afectate vor fi înștiințate, în scris, despre data începerii, respectiv a finalizării lucrărilor.

(8) La încetarea exercitării drepturilor prevăzute la art. 19 alin. (2), titularul autorizației de înființare, respectiv titularul licenței, este obligat să asigure degajarea terenului și repunerea lui în situația inițială.

(9) Dreptul de acces la utilitățile publice, prevăzut la art. 19 alin. (2) lit. e), trebuie exercitat de titularul autorizației sau al licenței cu bună-credință și în mod rezonabil, fără a prejudicia accesul altor persoane la respectivele utilități publice.

Art. 22

Zonele de protecție și zonele de siguranță

(1) Pentru protecția și funcționarea normală a capacităților energetice și a anexelor acestora, precum și pentru evitarea punerii în pericol a persoanelor, bunurilor și mediului, se instituie zone de protecție și de siguranță.

(2) Zonele de protecție și de siguranță se determină pentru fiecare capacitate, în conformitate cu normele tehnice elaborate de autoritatea competentă.

(3) Asupra terenurilor aflate în proprietatea terților, cuprinse în zonele de protecție și de siguranță, se stabilește drept de servitute legală.

Art. 23

Obligațiile de serviciu public

(1) Titularii de autorizații de înființare și de licențe au obligația de a-și desfășura activitățile cu respectarea obligațiilor de serviciu public referitoare la siguranță, calitatea, continuitatea aprovizionării, eficiența energetică, cu respectarea normelor de securitate și sănătate a muncii și de protecție a mediului, precum și a prevederilor din contractele directe cu consumatorii.

(2) Obligațiile de serviciu public se pot stabili prin hotărâre de guvern sau prin reglementări ale ANRE, caz în care se notifică Comisiei Europene, ori de ANRE, prin licențe sau autorizații de înființare, pentru fiecare activitate din sectorul energiei electrice.

Art. 24

Exproprierea

(1) Terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este fie proprietate privată a unui terț, fie a titularului autorizației, fie proprietate publică.

(2) Dacă terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este

proprietate privată a unui terț, solicitantul autorizației de înființare are ca prima opțiune cumpărarea terenului de la proprietar sau să inițieze procedura legală de expropriere a terenului pentru cauza de utilitate publică, cu despăgubirea proprietarului, în condițiile legii și să obțină concesiunea acestuia, pe durata existenței capacității energetice.

SECȚIUNEA a 2-a

Proceduri pentru noi capacități energetice de producție

Art. 25

Procedura de licitație și alte proceduri

(1) În cazul în care, în urma procedurii de autorizare, capacitățile de producție care se construiesc sau măsurile luate pe linia managementului orientat către eficiența energetică și satisfacerea cererii nu sunt suficiente pentru a garanta siguranța alimentării pentru consumul intern, ministerul de resort poate iniția o procedură de licitație sau orice altă procedură similară pentru atribuirea unui contract, în condiții de transparență și nediscriminare, pe baza unor criterii publicate, prin care să invite noi operatori economici sau titulari de licență de producere preexistenți să oferteze pentru realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice.

(2) În condițiile alin. (1) și în scopul asigurării protecției mediului și al promovării noilor tehnologii, ministerul de resort poate iniția o procedură de licitație privind realizarea de noi capacități de producere a energiei electrice. Această procedură se poate referi la noi capacități sau la resursele de management orientat către eficiența energetică și satisfacerea cererii.

(3) Ofertantului declarat câștigător i se va acorda autorizație de înființare și licență, potrivit dispozițiilor secțiunii 1.

(4) Procedura de desfășurare a licitației pentru capacități de producere noi, precum și lista de criterii care stau la baza selecției ofertelor și atribuirea contractului se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului de resort.

(5) Procedura prevăzută la alin. (4) se va elabora cu respectarea următoarelor principii:

a) informațiile privind procedura de ofertare pentru capacitățile de producere și măsurile de eficiență energetică și satisfacerea cererii se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene cu cel puțin șase luni înainte de termenul final pentru depunerea ofertelor.

b) caietul de sarcini se pune la dispoziția oricărui operator economic interesat înregistrat într-un stat membru, la solicitarea acestuia.

c) caietul de sarcini conține descrierea detaliată a specificațiilor contractului și a procedurii care trebuie urmată de către toți ofertanții, precum și lista completă a criteriilor care determină selecția ofertanților și atribuirea contractului, inclusiv stimulentele, cum ar fi subvențiile, care sunt acoperite de ofertă.

d) în cazul în care invitațiile de participare la procedura de ofertare se referă la capacitatea de producere necesară, trebuie luate în considerare și ofertele de furnizare de energie electrică cu garanții pe termen lung, propuse de unitățile de producție existente, cu condiția ca acestea să permită acoperirea nevoilor suplimentare.

(6) Organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de ofertare se realizează de operatorul de transport și de sistem.

SECȚIUNEA a 3-a

Concesionarea

Art. 26

Obiectul concesiunii și autoritatea contractantă

(1) Pot face obiectul unei concesiuni energetice bunurile proprietate publică sau privată a statului, activitățile și serviciile publice de interes național din domeniul energiei electrice.

(2) Calitatea de autoritate contractantă o are ministerul de resort, pentru bunurile proprietate publică sau privată a statului ori pentru activitățile sau serviciile publice de interes național.

(3) Cadrul general privind regimul juridic al contractelor de concesiune, procedurile pentru acordarea concesiunilor, precum și conținutul-cadru al caietului de sarcini sunt elaborate de autoritatea contractantă, în conformitate cu prevederile legii și se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(4) Contractul de concesiune intră în vigoare la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(5) Condițiile de acordare, menținere, suspendare și retragere a concesiunii se stabilesc prin contractul de concesiune încheiat de autoritatea contractantă și aprobat în conformitate cu prevederile prezentei legi.

CAP. IV

Energia electrică

Art. 27

Piața de energie electrică

(1) Piața de energie electrică este compusă din piața reglementată și piața concurențială, iar tranzacțiile cu energie se fac angro sau cu amănuntul.

(2) Creșterea ponderii pieței concurențiale se realizează gradat prin asigurarea accesului pe această piață pentru cât mai mulți participanți, producători, furnizori și clienți finali, în conformitate cu prevederile art.30.

(3) Se înființează Comisia de soluționare a disputelor, ca organism care soluționează disputele pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică.

(4) Comisia de soluționare a disputelor este formată din 5 membri care sunt numiți prin decizie a ANRE, pe o perioadă de 3 ani dintre specialistii cu vechime de cel puțin 8 ani în sectorul energiei.

(5) Comisia de soluționare a disputelor își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat prin decizie a președintelui ANRE, după consultare publică.

Art. 28

Participanții la piața de energie electrică

(1) Participanții la piața de energie electrică trebuie să respecte regulile de funcționare a acesteia, aprobate prin ordine și decizii emise de autoritatea competentă și să efectueze plățile pentru energia electrică și serviciile de care beneficiază, rezultate din tranzacțiile efectuate în conformitate cu aceste reguli.

(2) Participanții la piața de energie electrică și structurile operaționale asociate sunt: producătorul, operatorul de transport și sistem, operatorul pieței de energie electrică, operatorul de distribuție, furnizorul, clientul angro și clientul final.

(3) Participanții la piața sunt obligați să-și asume responsabilitatea financiară pentru plata dezechilibrelor pe care le generează pe piața de energie electrică, cu excepția dezechilibrelor pentru care se aplică reguli de socializare/redistribuire stabilite de autoritatea competentă sau prevăzute explicit de legislația în vigoare, să respecte prevederile licențelor și a reglementărilor emise de autoritatea competentă.

(4) Clienții au obligația plății contravalorii facturilor pentru energia electrică și pentru serviciile de care beneficiază la termenele scadente prevăzute în contractele încheiate între părți, fără excepții de la deconectare.

Art. 29

Funcționarea pieței reglementate de energie electrică

(1) Furnizarea de energie electrică în condițiile reglementate se realizează pentru asigurarea alimentării cu energie electrică a clienților noncasnici prevăzuți la art.62 alin. (1) până la data de 31 decembrie 2013, respectiv a clienților casnici până la data de 31 decembrie 2015.

(2) Pe piața reglementată, autoritatea competentă poate să:

a) impună obligații de serviciu public producătorilor, operatorului de transport și sistem, operatorilor de distribuție și furnizorilor de ultimă instanță pentru asigurarea alimentării cu energie electrică a clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1) conform art. 23;

b) impună furnizorilor de ultimă instanță proceduri transparente de achiziție a energiei electrice de pe piața concurențială destinată clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1).

c) aprobe prețurile și cantitățile din contractele încheiate între producători și furnizorii clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1);

d) aprobe tarifele aplicate de furnizorii de energie electrică clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1) până la eliminarea tarifelor reglementate în baza calendarului menționat la art. 104 alin. (3);

e) aprobe metodologii de monitorizare a cheltuielilor cu achiziția energiei electrice conform literei b).

f) avizeze prețurile propuse de furnizorii de ultimă instanță pentru energia electrică furnizată clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1);

(3) Pentru asigurarea siguranței în funcționare a SEN, autoritatea competentă poate să aprobe prețurile și cantitățile din contractele de achiziție și livrare a serviciilor tehnologice de sistem.

(4) Furnizarea energiei electrice clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1) în condițiile alin. (1) se face pe bază de contracte reglementate.

(5) Autoritatea competentă va monitoriza continuu efectul pieței reglementate asupra pieței concurențiale de energie electrică și va lua măsurile necesare pentru evitarea eventualelor distorsiuni și pentru creșterea gradului de transparență a tranzacțiilor comerciale.

(6) Autoritatea competentă va organiza, în cadrul acțiunii de monitorizare, un proces de evaluare anuală detaliată a funcționării pieței de energie electrică, în condițiile renunțării treptate la aplicarea tarifelor reglementate pentru clienții noncasnici prevăzuți la art. 62 alin. (1) lit. a) în care vor fi utilizați, cel puțin, următorii indicatori generali:

a) numărul de furnizori activi în piața de energie electrică în fiecare an;

b) cota de piață a fiecăruia din furnizorii activi;

c) capacitatea economico-financiară a furnizorilor activi și comportamentul acestora în

piață;

d) evoluția numărului anual de schimbări ale furnizorului de energie pe categorii de clienți;

e) nivelul și evoluția prețurilor în piața;

f) gradul de informare a consumatorilor privind piața de energie electrică;

g) facilitățile acordate clienților vulnerabili și numărul acestora;

h) numărul clienților care beneficiază de serviciul universal în condițiile prezentei legi;

i) gradul de transparență a informațiilor în piața de energie;

(7) În baza procesului de monitorizare prevăzut la alin. (5) și (6) ANRE întocmește un raport odată la 2 ani, referitor la prețurile reglementate ca obligații de serviciu public și impactul acestora asupra pieței de energie electrică.

(8) Calendarul de eliminare treptată a prețurilor reglementate pentru clienții finali, cu aplicabilitate în perioada 2012-2015, se va stabili ținând seama de posibilele efecte negative ale eliminării prețurilor reglementate astfel încât acestea să fie cât mai puțin resimțite de clienți.

Art. 30

Functionarea pieței concurențiale

(1) Pe piața concurențială, tranzacțiile comerciale se fac angro sau cu amănuntul, conform reglementărilor ANRE, iar prețurile se formează în baza cererii și ofertei, ca rezultat al unor mecanisme concurențiale.

(2) Tranzacțiile comerciale în regim concurențial se desfășoară cel puțin în următoarele tipuri de piețe:

a) piața contractelor bilaterale de energie electrică, inclusiv piața centralizată a contractelor bilaterale de energie electrică;

b) piața pentru ziua următoare;

c) piața de echilibrare;

d) piața serviciilor de sistem tehnologice;

e) piața intrazilnică;

f) piața pentru alocarea capacităților de interconexiune internațională;

(3) Piața concurențială angro funcționează pe bază de:

a) contracte bilaterale încheiate între operatorii economici din domeniul energiei electrice;

b) contracte de procesare;

c) contracte de import și de export al energiei electrice;

d) tranzacții prin licitație pe piață pentru ziua următoare, pe piața intrazilnică sau pe piața de echilibrare;

e) alte tipuri de contracte, conform reglementărilor ANRE.

(4) Pe piața concurențială de energie electrică, operatorul de transport și de sistem poate achiziționa servicii tehnologice de sistem

(5) Pe piața concurențială cu amănuntul, furnizorii vând energie electrică clienților finali prin contracte bilaterale la prețuri negociate sau stabilite prin oferte-tip.

(6) Datele relevante cum ar fi durată, regulile privind livrarea și decontarea, cantitatea, termenele de executare, prețurile tranzacției, mijloacele de identificare ale clientului angro, cu privire la toate tranzacțiile din cadrul contractelor de furnizare de energie electrică și al instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice încheiate cu clienți angro și cu operatori

de transport și de sistem, se păstrează de furnizori cel puțin 5 ani și se pun la dispoziția ANRE, Comisiei Europene și a celorlalte autorități naționale competente, la cererea acestora.

(7) Obligația de păstrare a datelor privitoare la tranzacțiile din cadrul instrumentelor financiare derivate se aplică numai după publicarea liniilor directe de către Comisia Europeană.

(8) Datele prevăzute la alin. (7) pot fi publicate de ANRE cu respectarea art. 10 alin (6).

(9) Pe piața concurențială ANRE are dreptul de:

(a) suspendarea funcționării piețelor menționate la alin. (2) în cazul aplicării prevederilor art. 31,

(b) aprobarea încetării aplicabilității prevederilor art. 82 lit. g).

ART. 31

Masuri de salvagardare

(1) În cazul unor situații neașteptate de criză pe piața de energie și în cazul în care este amenințată siguranța fizică sau securitatea persoanelor, a aparatelor sau a instalațiilor ori integritatea sistemului, operatorul de transport și de sistem propune ANRE și ministerului de resort adoptarea unor măsuri de siguranță.

(2) Măsurile menționate la alin. (1) trebuie să afecteze cât mai puțin buna funcționare a pieței interne europene și să se rezume strict la remedierea situației de criză care le-a generat.

(3) Punerea în aplicare a măsurilor prevăzute la alin. (1) se face prin hotărâre a Guvernului inițiată de ministerul de resort.

(4) Ministerul de resort notifică, în regim de urgență, celorlalte state membre ale Uniunii Europene, precum și Comisiei Europene măsurile de siguranță adoptate în fiecare caz.

Art. 32

Accesul la rețeaua electrică

(1) Deținătorul de licență și clientul final au acces reglementat la rețelele electrice de interes public. Accesul la rețelele electrice de interes public reprezintă un serviciu obligatoriu, în condiții reglementate, pe care trebuie să-l îndeplinească operatorul de transport și de sistem, precum și operatorul de distribuție.

(2) Accesul la rețea poate fi restricționat numai dacă racordarea afectează siguranța Sistemului electroenergetic național prin nerespectarea normelor tehnice și a standardelor de performanță prevăzute în reglementările tehnice în vigoare sau în cazul în care operatorul de transport sau de distribuție nu dispune de capacitățile necesare. Refuzul trebuie motivat și justificat în mod corespunzător pe criterii obiective, din punct de vedere tehnic și economic, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.

(3) Disputele privind accesul la rețeaua electrică se soluționează de autoritatea competentă prin emiterea unei decizii obligatorii pentru părți în termen de două luni de la primirea sesizării sau plângerii .

(4) Realizarea de linii electrice directe și accesul la acestea se reglementează de autoritatea competentă.

(5) Tariful pentru accesul la rețeaua electrică de interes public este reglementat.

(6) Producătorii și furnizorii de energie electrică își pot alimenta sediile proprii, filialele sau clienții eligibili prin intermediul unor linii directe. Clienții eligibili pot fi alimentați prin intermediul unor linii directe.

(7) Alimentarea prin intermediul unei linii directe conform alin. (6) este condiționată de absența unei oferte rezonabile economic și tehnic pentru accesul la rețeaua electrică de interes public.

(8) Realizarea liniilor electrice directe se face cu respectarea normelor tehnice și de siguranță cuprinse în reglementările tehnice în vigoare.

(9) Alimentarea printr-o linie directă trebuie să asigure îndeplinirea condițiilor privind protecția consumatorilor prevăzute de prezenta lege.

(10) Deținătorul unei linii electrice directe are obligația să asigure accesul la linia directă conform reglementărilor autorității competente.

(11) Capacitățile de interconexiune finanțate prin investiții comerciale private se realizează fără a aduce atingere prevederilor Regulamentului CE nr. 714/2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică.

(12) Deciziile privind realizarea investițiilor aferente capacităților de interconexiune se iau în urma unei analize comune efectuate de către operatorii de transport și de sistem în cauză.

Art. 33

Contractul de racordare

(1) La cererea scrisă a unui utilizator de rețea, nou sau preexistent, operatorul de transport și de sistem sau operatorul de distribuție, după caz, este obligat să comunice, în scris, în termen de 30 de zile, condițiile tehnico-economice de racordare la rețea și să colaboreze cu solicitantul pentru alegerea celei mai avantajoase soluții de racordare.

(2) Contractul de racordare se încheie conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.

(3) Operatorul de transport și de sistem sau operatorul de distribuție au dreptul de a refuza unui solicitant actualizarea avizului de racordare și/sau încheierea unui nou contract de transport sau distribuție pentru un loc de consum preexistent, în situația în care pentru acel loc de consum exista un contract de furnizare a energiei electrice în derulare încheiat cu un alt client final.

Art. 34

Producerea de energie electrică

(1) Producerea de energie electrică și producerea de energie electrică și termică în cogenerare se realizează de către operatorii economici care dețin unități de producere a energiei electrice, în condițiile prezentei legi.

(2) Producătorii de energie electrică pot beneficia de accesul garantat sau de accesul prioritar la rețelele electrice, conform reglementărilor ANRE în vigoare.

Art. 35

Obligațiile producătorilor

Producătorii au, în principal, următoarele obligații:

a) să asigure livrările de energie electrică, respectiv energia termică produsă în cogenerare și serviciile tehnologice de sistem, cu respectarea condițiilor impuse prin licențe, clauze contractuale și reglementări în vigoare;

b) în cazul unităților dispecerizabile să oferteze întreaga putere electrică disponibilă pe piața de echilibrare, definită conform reglementărilor emise de autoritatea competentă;

c) să oferteze nediscriminatoriu energia electrică pe piață, conform unor proceduri proprii transparente,

d) să oferteze nediscriminatoriu serviciile tehnologice de sistem;

e) să mențină o rezervă de combustibil la un nivel suficient sau, după caz, o rezervă suficientă de apă, pentru îndeplinirea obligațiilor de producție și furnizare continuă a energiei electrice, prevăzute de reglementările în vigoare;

f) să se conformeze, din punct de vedere operativ, cerințelor operatorului de transport și de sistem și să înființeze, după caz, trepte proprii de conducere operativă.

g) să transmită autorității competente raport anual de activitate, conform reglementărilor în vigoare, chiar în condițiile în care nu deține licența de producere sau capacitățile sunt transferate altui operator economic.

Art. 36

Drepturile producătorilor

(1) Producătorii de energie electrică au, în principal, următoarele drepturi:

a) să aibă acces la rețelele electrice de interes public, în condițiile prezentei legi;

b) să obțină, în condițiile legii, culoar de trecere pentru liniile electrice proprii;

c) să tranzacționeze energia electrică și serviciile tehnologice de sistem pe piața reglementată și concurențială;

d) să înființeze și să mențină un sistem propriu de telecomunicații pentru legătură cu capacitățile sale de producție, cu clienții sau cu treptele de conducere operativă;

e) să comercializeze energia termică produsă în cogenerare.

f) să acceseze schemele de sprijin instituite la nivel național.

(2) Fără a părăsi siguranța în funcționare a SEN, producătorii de energie electrică pot oferta pe piața internă europeană servicii tehnologice de sistem conform reglementărilor ANRE, cu avizul operatorului de transport și sistem.

Art. 37

Transportul energiei electrice

(1) Transportul energiei electrice se realizează de către operatorul de transport și de sistem, persoană juridică certificată de autoritatea competentă în condițiile prezentei legi.

(2) Rețeaua electrică de transport al energiei electrice este proprietatea publică a statului.

(3) Terenurile pe care se situează rețelele electrice de transport existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului pe durata de existența a rețelei.

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (2) și (3) terenurile și componentele de rețea electrică de transport pentru care operatorul de transport și de sistem a dobândit dreptul de proprietate, în condițiile legii.

Art. 38

Certificarea operatorului de transport și de sistem

(1) Operatorul de transport și de sistem se organizează și funcționează după modelul „operator de sistem independent” și este persoana juridică certificată de autoritatea competentă în ceea ce

privește îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 41.

(2) Pentru a respecta condițiile de separare prevăzute la art.41, prin hotărâre de Guvern elaborată la propunerea ministerului de resort, se desemnează entitatea publică ce deține calitatea de acționar majoritar la operatorii economici care desfășoară activități de producere și furnizare, pe de o parte, precum și entitatea publică ce deține calitatea de acționar majoritar la operatorul de transport și sistem, pe de altă parte.

(3) În termen de 15 zile de la adoptarea măsurilor prevăzute la alin. (2), operatorul de transport și de sistem transmite la ANRE, cu avizul proprietarului rețelei de transport, cererea de certificare însoțită de documentația justificativă privind îndeplinirea cerințelor prevăzute la art. 41.

(4) ANRE emite o decizie de certificare preliminară în termen de patru luni de la data înregistrării cererii operatorului de transport și de sistem care se notifică Comisiei Europene, însoțită de documentația aferentă.

(5) Procedura de certificare a operatorului de transport și sistem se finalizează conform prevederilor articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

(6) Desemnarea operatorului de transport și sistem în calitate de operator de sistem independent se aprobă de Comisia Europeană ca urmare a comunicării de către ANRE a operatorului economic certificat, după încheierea procedurii de certificare conform alin. (5).

(7) Pe lângă decizia de certificare, autoritatea competentă este obligată să notifice Comisiei Europene orice solicitare de certificare a proprietarului rețelei de transport sau a operatorului de transport și de sistem, care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe, precum și orice circumstanțe în urma cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra rețelei de transport sau asupra operatorului de transport și de sistem, dacă este cazul.

Art. 39

Certificarea unui operator de transport și de sistem care este controlat de țări terțe

(1) Înainte de certificarea unui operator de transport și de sistem care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe, ANRE solicită un aviz Comisiei Europene cu privire la faptul că:

a) entitatea respectivă respectă cerințele art. 41 și

b) acordarea certificării nu pune în pericol siguranța alimentării cu energie a Comunității Europene.

(2) În termen de două luni de la emiterea avizului de către Comisie, ANRE adoptă decizia finală cu privire la certificare, pe care o publică împreună cu avizul Comisiei Europene.

(3) În cazul în care decizia finală a ANRE diferă de avizul Comisiei, se publică motivele acestei decizii.

(4) ANRE poate refuza certificarea prevăzută la alin. (1), în următoarele situații:

a) entitatea în cauză nu îndeplinește cerințele de la art. 41;

b) acordarea certificării poate pune în pericol siguranța alimentării cu energie electrică pe teritoriul național sau al Comunității Europene. La examinarea acestui aspect, ANRE ține seama de:

(i) drepturile și obligațiile Comunității Europene față de țara terță respectivă în temeiul dreptului internațional, inclusiv al oricărui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care Comunitatea Europeană este parte și în care sunt abordate aspecte legate de siguranța alimentării

cu energie;

- (ii) drepturile și obligațiile României față de țara terță respectivă în temeiul acordurilor încheiate cu țara terță respectivă, în măsura în care acestea respectă dreptul comunitar; precum și
- (iii) alte elemente specifice ale cazului și de țara terță implicată.

Art. 40

Reevaluarea certificării operatorului de transport și sistem

(1) Operatorul de transport și de sistem notifică ANRE orice tranzacție planificată care poate necesita o reevaluare a conformității acesteia cu cerințele art. 41, precum și orice circumstanțe în baza cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra sistemului de transport sau asupra operatorului de transport și de sistem.

(2) ANRE poate decide o reevaluare a îndeplinirii de către operatorul de transport și de sistem a cerințelor prevăzute la art. 41 :

- a) din oficiu;
- b) în urma notificării de către operatorul de transport și de sistem în condițiile alin. (1);
- c) la cererea motivată a Comisiei Europene.

Art. 41

Condiții de certificare a operatorului de transport și de sistem

(1) Certificarea operatorului de transport și de sistem se realizează dacă sunt îndeplinite următoarele cerințe:

- a) aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul:
 - (i) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare și în același timp să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra operatorului de transport și de sistem sau asupra unei rețele de transport sau
 - (ii) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra operatorului de transport și de sistem sau asupra unei rețele de transport și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare;
- b) aceeași persoană sau aceleași persoane nu sunt abilitate să numească membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă operatorul de transport și de sistem din punct de vedere juridic în cazul unui operator de transport și sistem sau în cazul unei rețele de transport și, de asemenea, să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare;
- c) aceeași persoană nu este abilitată să fie membru în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă operatorul economic din punct de vedere juridic atât în cazul unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare cât și în cazul unui operator de transport și sistem sau în cazul unei rețele de transport;
- d) operatorul de transport și de sistem dispune de resursele financiare, tehnice, fizice și umane pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute la art.43;
- e) operatorul de transport și de sistem își asumă angajamentul de a respecta un plan de

dezvoltare a rețelei de transport pe 10 ani aprobat de autoritatea competentă;

f) operatorul de transport și de sistem are capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentului (CE) nr.714/2009, inclusiv în ceea ce privește cooperarea cu alți operatori de transport și de sistem la nivel european și regional;

g) proprietarul rețelei de transport și de sistem îndeplinește cerințele prevăzute la art. 44

(2) Drepturile menționate la alin. (1) lit. a) și b) cuprind, în special:

(i) competența de a exercita drepturi de vot;

(ii) competența de a numi membri în consiliul de supraveghere, consiliul de administrație sau alte organe care reprezintă operatorul economic din punct de vedere juridic; sau

(iii) deținerea unei cote majoritare.

(3) În sensul alin. (1) lit. a) noțiunea de „operator economic care desfășoară activitate de producere sau de furnizare de energie” include și activitățile de producere și furnizare de gaze naturale, iar termenii de „operator de transport și sistem” și „rețea de transport” includ și termenii care se utilizează în același sens în sectorul gazelor naturale.

Art. 42

Planuri de dezvoltare

(1) Operatorul de transport și de sistem are obligația de a elabora planuri de investiții și de dezvoltare a rețelei de transport pe 10 ani, în concordanță cu stadiul actual și evoluția viitoare a consumului de energie și a surselor, inclusiv importurile și exporturile de energie.

(2) Planurile de dezvoltare prevăzute la alin. (1) conțin modalitățile de finanțare și realizare a investițiilor privind rețelele de transport, cu luarea în considerare și a planurilor de amenajare și sistematizare a teritoriului străbătut de acestea, în condițiile respectării normelor de protecție a mediului.

(3) Planurile prevăzute la alin. (1) se aprobă de către ANRE.

Art.43

Obligațiile operatorului de transport și de sistem

(1) Operatorul de transport și de sistem prestează serviciul public de transport pentru toți utilizatorii rețelelor electrice de transport, în condiții nediscriminatorii, asigurând accesul la acestea oricărui solicitant în condițiile legii și evitând în special discriminarea în favoarea operatorilor economici afiliați, cu respectarea normelor și performanțelor prevăzute în reglementările tehnice în vigoare.

(2) Operatorul de transport și de sistem poate să participe la tranzacționarea energiei electrice numai în următoarele situații:

a) pentru acoperirea consumului în rețelele electrice proprii și în locurile de consum care îi aparțin;

b) pentru menținerea echilibrului producție-consum, prin operațiuni de vânzare-cumpărare în piața de echilibrare sau prin operațiuni de vânzare-cumpărare cu alți operatori de transport din țările vecine, conform reglementărilor în vigoare și normelor ENTSO-E.

(3) Operatorul de transport și sistem poate efectua operațiuni de vânzare-cumpărare de servicii tehnologice de sistem cu operatorii de transport și sistem ai țărilor cu care România a încheiat acorduri care facilitează crearea și dezvoltarea piețelor regionale, cu producătorii sau clienții, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.

(4) Tranzacțiile cu energie electrică și servicii tehnologice de sistem se realizează pe baza unor proceduri transparente și nediscriminatorii, prin mecanisme concurențiale, conform reglementărilor autorității competente.

(5) Operatorul de transport și sistem prestează serviciul de sistem în condiții nediscriminatorii pentru toți utilizatorii Sistemului electroenergetic național, asigurând conducerea operativă, în scopul realizării siguranței funcționării, stabilității frecvenței și tensiunii, continuității în alimentarea clienților și coordonării schimburilor de energie electrică cu alte sisteme electroenergetice.

(6) Operatorul de transport și de sistem poate deține acțiuni la societăți comerciale înființate pe teritoriul național sau al altor state, având ca obiect principal de activitate alocarea capacităților de interconexiune și verificarea siguranței rețelei la nivel regional, acoperind teritoriul a două sau mai multe state.

(7) Operatorul de transport și de sistem desfășoară, în principal, următoarele activități:

a) asigură capacitatea pe termen lung a rețelei de transport de a satisface cererile rezonabile de transport de energie electrică și exploatează, întreține, reabilitează și dezvoltă în condiții economice rețeaua de transport pentru a-i asigura siguranța, fiabilitatea și eficiența, cu respectarea normelor privind protecția mediului,

b) garantează mijloacele adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public;

c) contribuie la realizarea siguranței în alimentarea cu energie electrică prin asigurarea unor capacități de transport adecvate și prin menținerea fiabilității acestora;

d) asigură gestionarea fluxurilor de energie în rețeaua de transport ținând seama de schimburile de energie cu alte sisteme interconectate;

e) achiziționează serviciile tehnologice de sistem și califică producătorii și clienții dispecerizabili care furnizează servicii tehnologice de sistem, pe baza unei proceduri proprii, aprobată de autoritatea competentă;

f) realizează schimbul de informații cu alți operatori de transport și sistem interconectați și cu alți operatori economici din sectorul energiei, cu respectarea reglementărilor ENTSO-E privind protocoalele de schimb de informații, rapoartele, structura și procedurile de acces la bazele de date;

g) asigură alocarea capacităților de interconexiune, colectează venituri rezultate din gestionarea congestiilor și efectuează plăți în temeiul mecanismului de compensare între operatorii de transport și de sistem în conformitate cu articolul 13 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, acordând și gestionând accesul terților și oferind explicații motivate atunci când refuză un astfel de acces, sub supravegherea ANRE.

h) exploatează, întreține și dezvoltă instalațiile de măsurare și contorizare a transferului de energie electrică prin rețelele electrice de transport și la interfața cu utilizatorii rețelelor electrice de transport care îi aparțin, instalațiile de informatică și telecomunicații din rețelele electrice de transport aferente Sistemului electroenergetic național;

i) analizează și avizează îndeplinirea condițiilor tehnice de racordare de către utilizatorii rețelelor electrice de transport, în conformitate cu prevederile reglementărilor tehnice în vigoare;

j) asigură transmiterea rezultatelor măsurărilor de energie electrică la operatorul pieței de energie electrică și accesul beneficiarilor serviciului de transport pentru verificarea grupurilor de măsurare;

k) realizează planificarea operațională și conducerea operativă a Sistemului electroenergetic național la nivel central și teritorial pe baza prognozei proprii, conform reglementărilor legale în vigoare, acordând prioritate instalațiilor de producere care utilizează

surse regenerabile de energie sau care produc energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență, în măsura în care funcționarea sigură a rețelei naționale de energie electrică permite acest lucru;

l) autorizează personalul care realizează conducerea operativă conform reglementărilor în vigoare;

m) culege, înregistrează și arhivează datele statistice privind funcționarea Sistemului electroenergetic național;

n) elaborează și supune aprobării autorității competente normele tehnice și reglementările specifice necesare pentru realizarea activității de conducere operativă, cu consultarea participanților la piața de energie electrică;

o) elaborează, în condițiile legii, planul de apărare a Sistemului electroenergetic național împotriva perturbațiilor majore;

p) elaborează studii, programe și lucrări privind dezvoltarea Sistemului electroenergetic național.

r) elaborează și supune aprobării autorității competente regulile privind managementul congestiilor inclusiv pe capacitățile de interconexiune precum și normele de atribuire a capacităților de interconexiune.

s) organizează și administrează piața de echilibrare a energiei electrice.

(8) În caz de avarie majoră care periclitează siguranța funcționării Sistemului electroenergetic național, operatorul de transport și de sistem poate dispune folosirea rezervei de apă în afara programelor de exploatare a acumularilor, cu obligația anunțării autorităților competente în gospodărirea apelor.

(9) Restricțiile în aprovizionarea cu energie electrică în situații de urgență trebuie să respecte criterii predefinite în ceea ce privește gestionarea dezechilibrelor de către operatorul de transport și de sistem. Orice măsură de siguranță trebuie luată în strânsă colaborare și cu consultarea altor operatori de transport și sistem implicați, cu respectarea contractelor bilaterale aplicabile, inclusiv a acordurilor privind schimbul de informații.

(10) Operatorul de transport și de sistem și proprietarul rețelei de transport publică informațiile referitoare la propriile activități, necesare utilizatorilor de rețea conform reglementărilor ANRE, în vederea asigurării accesului eficient la rețea, a unei concurențe efective și funcționării eficiente a pieței de energie, nefiindu-le permisă divulgarea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial obținute pe parcursul activităților acestora, inclusiv cele obținute de la terți în contextul acordării sau al negocierii accesului la rețea.

(11) Cheltuielile pentru modificarea instalațiilor de transport al energiei electrice, ca urmare a racordării de noi utilizatori sau a schimbării caracteristicilor energetice inițiale ale utilizatorilor existenți, inclusiv pentru eliberarea unor amplasamente, sunt suportate conform reglementărilor în vigoare.

(12) Operatorul de transport și de sistem poate delega alocarea capacității de interconexiune pe una sau mai multe granițe unui alt operator economic, înregistrat pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene sau al Tratatului Comunității Energetice, în condițiile semnării unui memorandum de înțelegere între părți, avizat de ANRE.

Art. 44

Atribuțiile proprietarului rețelei de transport

(1) - Proprietarul rețelei de transport:

a) cooperează cu operatorul de transport și de sistem în vederea îndeplinirii atribuțiilor

acestua, furnizându-i toate informațiile relevante;

b) finanteaza si/sau își dă acordul asupra modalității de finanțare a investițiilor în rețeaua de transport stabilite de operatorul de transport și sistem și aprobate de ANRE;

c) deține răspunderea privind activele rețelei de transport, cu excepția răspunderii privind atribuțiile operatorului de transport și sistem;

d) oferă garanții pentru facilitarea finanțării eventualelor extinderi ale rețelei, cu excepția investițiilor pentru care și-a dat acordul să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de transport și de sistem, în temeiul literei b).

(2) Consiliul Concurenței în strânsă cooperare cu ANRE este abilitat cu competențele necesare pentru a monitoriza în mod eficient respectarea de către proprietarul rețelei de transport a obligațiilor acestuia în temeiul alin. (1).

Art. 45

Separarea proprietarului rețelei de transport

(1) În cazul în care proprietarul rețelei de transport face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, proprietarul rețelei de transport este independent cel puțin în ceea ce privește statutul său juridic, organizarea și procesul decizional față de alte activități care nu au legătură cu transportul energiei electrice.

(2) Pentru a asigura independența proprietarului rețelei de transport în condițiile alin. (1), se aplică următoarele criterii minime:

(a) persoanele cu funcție de conducere ale proprietarului rețelei de transport nu pot face parte din structurile operatorului economic integrat din domeniul energiei electrice care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea zilnică a activităților de producere, distribuție și furnizare a energiei electrice;

(b) persoanele cu funcție de conducere din cadrul proprietarului rețelei de transport acționează independent de orice interes de piață în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

(c) proprietarul rețelei de transport stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii și stabilește și obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de independență;

d) proprietarul rețelei de transport desemnează o persoană sau un organism, denumită agent de conformitate, care să asigure monitorizarea adecvată a respectării programului de conformitate și care depune la ANRE în luna decembrie a fiecărui an un raport cu privire la măsurile luate ce se va publica pe siteul operatorului de transport și sistem.

(3) Proprietarul rețelei de transport transmite spre aprobare la ANRE toate proiectele de contracte ce urmează a fi încheiate cu operatorul de transport și de sistem, inclusiv cele referitoare la utilizarea bunurilor existente precum și a celor realizate ca urmare a investițiilor în rețeaua de transport.

Art. 46

Raportarea fluxurilor fizice de energie electrică

Operatorul de transport și de sistem este obligat, conform reglementărilor ANRE, să întocmească din 3 în 3 luni un raport cu privire la fluxurile fizice de energie electrică care s-au derulat în cadrul importurilor de energie electrică din țări terțe Uniunii Europene în cursul ultimilor 3 luni anterioare datei raportării, care se transmite ANRE și ministerului de resort în

vederea informării Comisiei Europene.

Art. 47

Interdicții privind deținerea controlului asupra operatorilor de transport și de sistem

Operatorilor economici care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare de energie electrică le este interzis că, direct sau indirect, să exercite controlul sau să exercite vreun drept cu privire la operatorii de transport și de sistem separați din alte state ale Uniunii Europene care aplică dispozițiile art.9 alin. (1) din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE.

Art. 48

Interdicții privind personalul operatorului de transport și sistem

Salariații care au exercitat în cadrul operatorului de transport și sistem funcții de conducere sau alte funcții relevante în temeiul cărora au avut acces la informații comerciale sensibile, definite potrivit legii, nu pot ocupa funcții similare în cadrul operatorilor economici din domeniul producerii și/sau furnizării de energie electrică, pe o perioadă de minimum 6 luni de la data încetării raporturilor contractuale cu operatorul de transport și sistem.

Art. 49

Interdicții

Pentru protecția instalațiilor de transport se interzice persoanelor fizice sau juridice:

- a) să efectueze construcții de orice fel în zona de siguranță a instalațiilor, fără avizul de amplasament al operatorului de transport și de sistem;
- b) să efectueze săpături de orice fel sau să înființeze plantații în zona de siguranță a rețelelor electrice de transport, fără acordul operatorului de transport și de sistem;
- c) să depoziteze materiale pe culoarele de trecere și în zonele de protecție și de siguranță a instalațiilor, fără acordul operatorului de transport și de sistem;
- d) să arunce obiecte de orice fel pe rețelele electrice de transport sau să intervină în orice alt mod asupra acestora;
- e) să deterioreze construcțiile, îngrădirile sau inscripțiile de identificare și de avertizare aferente instalațiilor de transport;
- f) să limiteze sau să îngreuească prin execuția de împrejmuire, prin construcții ori prin orice alt mod accesul la instalații al operatorului de transport și de sistem.

Art. 50

Operatorul pieței de energie electrică

(1) Operatorul pieței centralizate de energie electrică este persoana juridică titulară de licență care asigură organizarea și administrarea pietelor centralizate de energie electrică, cu excepția pieței de echilibrare, în vederea tranzacționării de energie electrică pe termen scurt, mediu și lung conform reglementărilor emise de autoritatea competentă conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.

(2) Operatorului pieței de energie electrică nu îi este permisă divulgarea informațiilor legate de tranzacțiile de energie electrică pe care le deține, obținute pe parcursul activității sale, altfel decât în condițiile legii.

(3) Prețurile stabilite pe piețele centralizate de energie electrică se fac publice conform reglementărilor ANRE.

Art. 51

Distribuția energiei electrice

(1) Distribuția energiei electrice se realizează de către operatorul de distribuție, persoana juridică, titulara de licență.

(2) Operatorii de distribuție prestează servicii pentru toți utilizatorii rețelelor electrice de distribuție, în condiții nediscriminatorii, asigurând accesul la acestea oricărui solicitant care îndeplinește cerințele prezentei legi, cu respectarea normelor și standardelor de performanță prevăzute în reglementările tehnice în vigoare.

(3) Rețelele electrice de distribuție se delimitează fata de instalațiile de producere sau de rețelele electrice de transport și de cele ale consumatorilor în punctele de delimitare patrimonială.

(4) Terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

(5) Fac excepție de la prevederile alin. (4) terenurile pentru care operatorul de distribuție, titular de licență, a dobândit dreptul de proprietate, în condițiile legii.

(6) Rețelele electrice de distribuție se dezvoltă pe baza principiilor de eficiență economică, cu respectarea planurilor de urbanism, a dreptului de proprietate, a protecției mediului, a sănătății și vieții persoanelor și cu economisirea energiei, conform normelor tehnice și de siguranță cuprinse în reglementările tehnice în vigoare.

(7) Cheltuielile pentru modificarea instalațiilor de distribuție a energiei electrice, ca urmare a racordării de noi utilizatori sau a schimbării caracteristicilor energetice inițiale ale utilizatorilor existenți, inclusiv pentru eliberarea unor amplasamente, sunt suportate conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.

(8) În cazul în care cheltuielile prevăzute la alin. (7) sunt suportate de către client, capacitățile energetice rezultate pot fi preluate cu justa despăgubire de către operatorul de distribuție.

(9) Până la data intrării în vigoare a reglementărilor emise de autoritatea competentă, suportarea cheltuielilor de modificare a instalațiilor se află în sarcina celui care a generat modificarea.”

(10) Operatorul de distribuție este obligat să ofere o soluție de racordare la rețea a tuturor solicitanților și să comunice condițiile de racordare conform reglementărilor în vigoare

Art. 52

Operatorul de distribuție.

(1) Operatorul de distribuție are următoarele atribuții principale:

a) exploatează, rețehnologizează, reabilitează și dezvoltă rețelele electrice de distribuție, cu respectarea reglementărilor tehnice în vigoare;

b) asigură tranzitarea energiei electrice prin rețelele electrice de distribuție, la cererea și cu informarea operatorului de transport și de sistem, pentru acele zone ale țării în care nu există capacitate suficientă prin rețelele de transport, pentru evacuarea puterii din centrale electrice,

inclusiv centrale electrice de cogenerare, pentru conectarea la sistemul electroenergetic al unei țări vecine, în condițiile existenței unui acord bilateral în acest sens, în cazul incidentelor în Sistemul electroenergetic național și al executării lucrărilor de exploatare și mentenanța sau al lucrărilor noi în rețelele de transport, care pun în indisponibilitate temporară rețelele de transport din zonă;

c) realizează lucrări de dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție prin programe de dezvoltare optimă a acestora, pe baza studiilor de perspectiva, prin consultare, după caz, cu operatorul de transport și de sistem și prin programe specifice de modernizare pentru instalații;

d) asigură conducerea operativă în conformitate cu licență de distribuție, acordând prioritate în dispacherizare instalațiilor de producere care folosesc surse de energie regenerabilă sau celor care produc energie electrică în cogenerare de înalta eficiență, în măsura în care funcționarea sigură a rețelei naționale de energie electrică permite acest lucru;

e) difuzează, în mod nediscriminatoriu, informațiile referitoare la propriile sale activități, necesare utilizatorilor de rețea, nefiindu-i permisă divulgarea informațiilor comerciale cu caracter confidențial obținute pe parcursul activității sale;

f) supune aprobării operatorului de transport și de sistem programul reparațiilor și lucrărilor de intretinere planificate în instalațiile cu tensiunea nominală de linie de 110 kV;

g) monitorizează siguranța în funcționare a rețelelor electrice de distribuție, precum și indicatorii de performanță ai serviciului de distribuție.

(2) În scopul îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la alin. (1), operatorul de distribuție poate întrerupe funcționarea instalațiilor pentru timpul strict necesar lucrărilor de întreținere și reparații planificate, cu anunțarea prealabilă a utilizatorilor rețelei electrice de distribuție.

(3) Operatorul de distribuție poate participa la piața angro de energie electrică numai pentru tranzacții necesare acoperirii consumului propriu tehnologic aferent rețelelor electrice de distribuție și pentru locurile de consum proprii pe baza unor proceduri transparente și nediscriminatorii cu respectarea mecanismelor concurențiale aprobate de autoritatea competentă.

(5) Obligațiile privind dezvoltarea sistemului de distribuție prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și c) nu sunt aplicabile operatorului unui sistem de distribuție închis.

Art. 53

Obligațiile proprietarului rețelei de distribuție

(1) Orice persoană care deține în proprietate sau în folosință o rețea electrică de distribuție proprie la data intrării în vigoare a prezentei legi este obligată să asigure accesul la rețea conform reglementărilor autorității competente.

(2) În cazul în care deținătorul rețelei de distribuție a energiei electrice se află în imposibilitatea de a asigura serviciul universal pentru utilizatorii racordați la acea rețea, ANRE poate impune acestuia transferarea cu justă despăgubire a rețelei de distribuție operatorului de distribuție concesionar, titular de licență în zona în care se află rețeaua, conform reglementărilor proprii.

(3) În cazul în care rețeaua electrică de distribuție nu se afla în proprietatea operatorului de distribuție, atunci proprietarul rețelei de distribuție are următoarele obligații:

a) cooperează cu operatorul de distribuție în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestuia, furnizându-i toate informațiile relevante;

b) cooperează cu ANRE și cu operatorul de distribuție la stabilirea investițiilor în rețeaua de distribuție, a modalității de finanțare a acestora precum și a transferului serviciului de distribuție către alt operator de distribuție titular de licență;

c) deține răspunderea privind activele rețelei de distribuție, cu excepția răspunderii privind atribuțiile operatorului de distribuție;

d) facilitează finanțarea eventualelor extinderi ale rețelei, cu excepția investițiilor pentru care și-a dat acordul să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de distribuție.

Art. 54

Limitarea sau întreruperea alimentării

(1) Operatorul de distribuție este îndreptățit să întrerupă alimentarea cu energie electrică în următoarele situații:

- a) când se periclitează viața, sănătatea oamenilor ori integritatea bunurilor materiale;
- b) pentru prevenirea sau limitarea extinderii avariilor în echipamentele energetice, în zone de rețea electrică sau la nivelul întregului Sistem electroenergetic național;
- c) pentru executarea unor manevre sau lucrări care nu se pot efectua fără întreruperi.

(2) Operatorul de distribuție este obligat să anunțe utilizatorii afectați de întreruperile planificate, respectiv pe furnizorii acestora, în modul stabilit prin contracte și să comunice durata planificată pentru întreruperile necesare executării unor lucrări de întreținere și reparații.

(3) Operatorul de distribuție răspunde pentru daunele cauzate utilizatorilor din culpa să.

(4) Prin regulamentul de furnizare se stabilesc condițiile în care, în situații excepționale, se poate limita sau întrerupe alimentarea cu energie electrică a consumatorilor.

Art. 55

Separarea activităților de distribuție și furnizare

(1) În cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, acesta trebuie să fie independent cel puțin în ceea ce privește forma să juridică, organizarea să și procesul decizional, în raport cu celelalte activități care nu au legătură cu distribuția. Această regulă nu creează obligația separării proprietății asupra activelor aparținând operatorului de distribuție față de operatorul economic integrat pe verticală.

(2) Suplimentar față de cerințele alin. (1), în cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, acesta trebuie să fie independent în ceea ce privește organizarea să și procesul decizional, în raport cu celelalte activități care nu au legătură cu distribuția.

În acest scop, trebuie aplicate următoarele criterii minimale:

a) persoanele responsabile pentru managementul operatorului de distribuție nu pot participa în structurile operatorului economic integrat pe verticală responsabile direct sau indirect pentru operarea zilnică a activităților de producere, transport sau furnizare de energie electrică;

b) trebuie luate măsuri corespunzătoare pentru a se asigura că interesele profesionale ale persoanelor responsabile pentru managementul operatorului de distribuție sunt luate în considerare, într-o manieră de natură să asigure independență de acțiune a acestora;

c) operatorul de distribuție are dreptul de a lua decizii, în mod efectiv, independent de operatorul economic integrat pe verticală, cu privire la activele necesare pentru operarea, menținerea sau dezvoltarea rețelei. Aceasta nu trebuie să afecteze existența unor mecanisme de coordonare corespunzătoare care trebuie să asigure că sunt protejate drepturile de supervizare economică și managerială ale societății-mama cu privire la profitul obținut din active de către

filială. Aceste mecanisme vor permite în mod special societatii-mama să aprobe situațiile financiare anuale sau orice alte instrumente echivalente ale operatorului de distribuție și să stabilească limitele globale de îndatorare ale filialei. Nu se va permite însă societatii-mama să dea instrucțiuni privind operațiunile zilnice și nici privind decizii individuale ce au în vedere construirea ori reabilitarea unor capacități energetice de distribuție care nu depășesc termenii situațiilor financiare aprobate sau ai oricărui instrument echivalent;

d) operatorul de distribuție stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii și stabilește și obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de independență;

e) operatorul de distribuție desemnează o persoană sau un organism, denumită agent de conformitate, care să asigure monitorizarea adecvată a respectării programului de conformitate și care depune la ANRE în luna decembrie a fiecărui an un raport cu privire la măsurile luate ce se va publica pe siteul operatorului de distribuție. Agentul de conformitate al operatorului de distribuție este complet independent și are acces la toate informațiile operatorului de distribuție sau ale oricărui operator economic afiliat, care sunt necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale.

(3) Separarea activităților și obligațiile aferente acestora, definite la alin. (1) și (2) vor fi implementate cel târziu până la data de 30 iunie 2007, cu excepția operatorilor economici integrați pe verticală, ce furnizează servicii pentru mai puțin de 100.000 de clienți conectați sau care deservește sisteme mici, izolate, care nu vor avea obligația de implementare a măsurilor specificate la alin.(1) și (2).

(4) Operatorul de distribuție este obligat să păstreze confidențialitatea informațiilor comerciale obținute în cursul desfășurării activității sale.

(5) Operatorul de distribuție este obligat să împiedice divulgarea discriminatorie a informațiilor privind propria activitate, care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial.

(6) Pentru a îndeplini obligațiile prevăzute la alin. (2) lit. c), operatorul de distribuție trebuie să aibă la dispoziție resursele necesare, care includ resurse umane, tehnice și financiare.

(7) În activitățile de comunicare și publicitate, operatorul de distribuție este obligat să nu creeze confuzie cu privire la identitatea separată a operatorului economic care realizează serviciul de furnizare a energiei electrice din cadrul operatorului economic integrat pe verticală.

(8) ANRE monitorizează activitatea operatorului de distribuție care face parte dintr-un operator economic integrat pe verticală, luând măsuri pentru a evita sau elimina eventuale practici care denaturează concurența.

Art. 56

Interdicții

Pentru protejarea rețelelor electrice de distribuție se interzice persoanelor fizice și juridice:

a) să efectueze construcții de orice fel în zona de siguranță a rețelelor electrice de distribuție, fără avizul de amplasament al operatorului de distribuție;

b) să efectueze săpături de orice fel sau să înființeze plantații în zona de siguranță a rețelelor electrice de distribuție, fără acordul operatorului de distribuție;

c) să depoziteze materiale pe culoarul de trecere și în zonele de protecție și de siguranță ale instalațiilor, fără acordul operatorului de distribuție;

d) să arunce obiecte de orice fel pe rețelele electrice de distribuție sau să intervină în oricare alt mod asupra acestora;

e) să deterioreze construcțiile, îngrădirile sau inscripțiile de identificare și avertizare

afere rețelelor electrice de distribuție;

f) să limiteze sau să îngreșească prin execuția de împrejmuire, prin construcții sau prin orice alt mod accesul la instalații al operatorului de distribuție.

Art.57

Sistemul de distribuție închis

(1) Sistemul de distribuție închis este acel sistem prin care se distribuie energie electrică într-o zonă industrială, comercială sau de servicii comune, limitată din punct de vedere geografic și care, fără a aduce atingere alineatului (4), nu alimentează clienții casnici, dacă:

a) din motive tehnice sau de securitate specifice, activitățile sau procesul de producție desfășurate de utilizatorii sistemului respectiv sunt integrate sau

b) sistemul respectiv distribuie energie electrică, în principal proprietarului sistemului de distribuție, operatorului acestuia sau operatorilor economici afiliați acestora.

(2) Operatorului unui sistem de distribuție închis nu i se aplică:

a) obligația de a cumpăra energia electrică necesară acoperirii consumului propriu tehnologic pe baza unor proceduri transparente, nediscriminatorii în condițiile art. 42 alin. (4);

b) obligația ca tarifele de racordare la rețea sau metodologiile care stau la baza calculării acestora să fie aprobate înainte de intrarea în vigoare a acestora.

(3) Tarifele pentru serviciul de distribuție dintr-un sistem de distribuție închis sau metodologiile care stau la baza calculării acestora pot fi și aprobate și revizuite de ANRE, la cererea unui utilizator al sistemului de distribuție închis.

(4) Derogarea prevăzută la alineatul (2) se aplică și în cazul în care în zona deservită de un sistem de distribuție închis sunt amplasați clienți casnici numai dacă consumul anual al acestora este mai mic de 5% din consumul anual al sistemului închis și dacă aceștia se află într-un raport de muncă sau într-o formă de asociere cu proprietarul sistemului de distribuție.

Art.58.

Electrificarea localităților și extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice

(1) La solicitarea autorităților administrației publice locale sau centrale, în baza planurilor de dezvoltare regională și de urbanism, operatorul de distribuție este obligat să asigure dezvoltarea și finanțarea rețelei de distribuție pentru electrificarea localităților sau pentru extinderea rețelelor de distribuție în zona acoperită de contractul de concesiune, respectiv de licență pe care acesta o deține.

(2) În cazul în care realizarea investițiilor de la alin. (1) nu este justificată economic pentru operatorul de distribuție, acesta poate propune, după informarea ANRE, realizarea obiectivelor respective prin coparticiparea solicitantului la finanțare cu fonduri din bugetele locale, din bugetul de stat, din fonduri structurale, din fonduri nerambursabile private sau prin parteneriat public-privat.

(3) Evaluarea condițiilor de finanțare a investițiilor de la alin. (1) și (2) se determină de operatorul de distribuție în baza unui studiu de fezabilitate realizat în termen de maximum 90 de zile de la primirea solicitării, conform unei metodologii aprobate de ANRE.

(4) Pentru dezvoltarea programelor de electrificare a localităților și de extindere a rețelelor de distribuție a energiei electrice autoritățile administrației publice locale și ministerele implicate vor răspunde în termen de 60 de zile de la primirea solicitărilor operatorului de transport și

sistem precum și a operatorilor de distribuție pentru realizarea planurilor de dezvoltare a rețelei pe termen mediu și lung.

(5) Localitățile care, din considerente tehnice sau economice, nu sunt conectate la Sistemul electroenergetic național pot fi alimentate cu energie electrică prin sisteme electroenergetice izolate.

(6) ANRE va stabili prețul local și condițiile minime privind continuitatea și calitatea serviciului de furnizare.

Art. 59

Furnizarea energiei electrice

(1) Furnizarea energiei electrice este activitatea prin care persoana juridică titulara de licență comercializează energie electrică clienților. Pentru furnizarea energiei electrice la clienți se încheie un contract, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(2) Energia electrică furnizată clientului se facturează de către furnizor conform reglementărilor ANRE și prevederilor legale în vigoare.

(3) Sunt interzise consumul și furnizarea de energie electrică fără încheierea contractului de furnizare, cu excepția situațiilor reglementate în mod distinct de către autoritatea competentă.

Art. 60

Obligațiile furnizorului de ultimă instanță

(1) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a asigura serviciul universal clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1) lit.b).

(2) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a furniza, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă, energie electrică clienților finali al căror furnizor se afla în situația de a i se retrage licența de furnizare în cursul desfășurării activității sau în orice altă situație identificată de autoritatea competentă în care clienții finali nu au asigurată furnizarea de energie electrică din nicio altă sursă.

Art.61

Desemnarea furnizorilor de ultima instanță

Furnizorii de ultimă instanță se desemnează de ANRE, dintre furnizorii existenți pe piața de energie prin mecanisme concurențiale, pe baza unui regulament care stabilește modalitățile și criteriile de selecție a acestora pentru fiecare categorie de clienți finali pe care aceștia îi deservesc.

Art. 62

Clienții furnizorilor de ultimă instanță

(1) Furnizorii de ultimă instanță sunt obligați să asigure furnizarea de energie electrică, conform calendarului prevăzut la Art.104 alin.(3) în condiții de calitate și la prețuri rezonabile, transparente, ușor comparabile și nediscriminatorii conform reglementărilor ANRE, la:

- a) clienții finali care la data intrării în vigoare a prezentei legi nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate;
- b) clienții casnici și clienții noncasnici cu un număr mediu scriptic de salariați mai mic

de 50 și o cifră de afaceri anuală sau o valoare totală a activelor din bilanțul contabil conform raportărilor fiscale anuale care nu depășește 10 milioane de euro.

(2) Identificarea clienților finali noncasnici care îndeplinesc condițiile menționate la alin. (1) lit. b) se va realiza de către furnizorii de ultimă instanță, în baza documentelor prevăzute de legislația specifică transmise de consumatori furnizorilor de ultimă instanță. Termenul pentru finalizarea identificării consumatorilor este de maximum 12 luni de la data publicării prezentei legii.

(3) După finalizarea procesului de identificare, clienții finali noncasnici prevăzuți la alin. (2) au obligația de a transmite o dată la doi ani documentele menționate la alin. (2) furnizorului de ultimă instanță.

Art.63

Trecerea clienților finali la furnizorul de ultimă instanță

(1) Trecerea unui client aflat în una din situațiile prevăzute la art. 60 alin. (2) la furnizorul de ultimă instanță se face conform reglementărilor emise de autoritatea competentă, fără a fi necesară semnarea unui contract de furnizare

(2) În cazul schimbării furnizorului ca urmare a trecerii la furnizorul de ultimă instanță în condițiile art.60 alin. (2), operatorul rețelei la care este racordat locul de consum va asigura continuitatea în alimentarea cu energie electrică a acestuia, iar energia electrică și serviciile aferente furnizării în aceste condiții vor fi suportate prin intermediul furnizorului de ultimă instanță.

(3) Furnizarea de energie electrică de către furnizorul de ultimă instanță se face la tarife stabilite/prețuri avizate în condițiile reglementarilor emise de autoritatea competentă.”

Art.64

Obligațiile Furnizorului

(1) Furnizorul trebuie să pună la dispoziția clienților casnici puncte unice de contact conform reglementărilor ANRE pentru informarea acestora cu privire la drepturile acestora, la legislația în vigoare și la căile de soluționare a litigiilor în cazul unor dezacorduri sau plângeri.

(2) Furnizorul trebuie să pună la dispoziția clienților casnici mai multe modalități de plată a energiei furnizate și să permită acestora să opteze pentru oricare dintre acestea.

(3) Furnizorul este obligat să asigure etichetarea energiei electrice conform reglementarilor autorității competente și să informeze periodic clienții finali privind structura, proveniența, caracteristicile și impactul asupra mediului pentru energia electrică furnizată acestora.

Art. 65

Obligația de contractare

(1) La cererea scrisă a unui client final, furnizorul este obligat să comunice în scris, într-un interval de cel mult 15 zile lucrătoare, o ofertă privind condițiile de furnizare a energiei electrice, care conține, obligatoriu, prețul de furnizare, termenii de plată și data limita de încheiere a contractului de furnizare elaborat în conformitate cu reglementările emise de autoritatea competentă.

(2) Contractul de furnizare încheiat în baza prevederilor alin. (1) este valabil o perioadă

nedeterminată sau convenită de părți.

(3) Clientul final are dreptul de a denunța unilateral contractul de furnizare, cu notificare transmisă furnizorului de energie electrică cu cel puțin 21 de zile înainte, cu respectarea condițiilor contractuale.

(4) Furnizorul este îndreptățit să rezilieze contractul în următoarele cazuri:

a) sustragere de energie electrică constatată prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă;

b) neplata facturilor;

c) alte situații prevăzute de legislația în vigoare.

(5) Furnizorul este îndreptățit să solicite unui client final constituirea de garanții financiare pentru o perioadă de consum echivalent de maxim 9 luni de zile în cazul constatării, conform prevederilor legale în vigoare, a unor acțiuni menite să denatureze în orice fel indicațiile echipamentelor de măsurare sau să sustragă energia electrică prin ocolirea echipamentelor de măsurare din partea acestuia.

(6) Refuzul constituirii garanțiilor prevăzute la alin. (5) dă dreptul furnizorului să solicite operatorului de distribuție deconectarea clientului final de la rețea.

Art.66

Plata energiei furnizate

În conformitate cu prevederile contractului, consumatorul este obligat să plătească contravaloarea energiei electrice consumate la prețul și în condițiile prevăzute în contractul de furnizare a energiei electrice.

Art. 67

Răspunderea furnizorului

(1) Furnizorul răspunde pentru toate daunele provocate clientului final din culpă să, în condițiile stabilite prin contractul de furnizare.

(2) Furnizorul este îndreptățit să recupereze daunele produse clienților finali, și respectiv însuși furnizorului, de la operatorul de distribuție, operatorul de transport și de sistem sau de la producător, dovedite a fi cauzate din culpă oricărui dintre aceștia.

(3) Pentru garantarea plăților facturilor la energia electrică furnizorii de ultima instanță pot solicita clienților constituirea de garanții financiare numai în condițiile stabilite de reglementările emise de autoritatea competentă.

Art. 68

Obligațiile clientului final de energie electrică

(1) Clientul final de energie electrică răspunde pentru daunele dovedite cauzate furnizorului/operatorului de rețea din culpa sa, în condițiile stabilite prin contractul de furnizare.

(2) Nerespectarea contractului de furnizare a energiei electrice de către clientul final poate atrage suportarea următoarelor consecințe, după caz:

a) penalizări;

b) sistarea temporară a furnizării energiei electrice;

c) rezilierea contractului de furnizare a energiei electrice.

(3) În cazul sustragerii de energie electrică constatată prin hotărâre judecătorească definitivă și

irevocabilă sau în cazul consumului de energie fără contract de furnizare energie electrică, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 59 alin.(3) și art.63 alin. (1), clientul final poate fi deconectat de la rețeaua de distribuite/transport energie electrică. În cazul deconectării, clientul final este obligat la plata serviciilor de deconectare, conform tarifelor aprobate de autoritatea competentă.

(4) În cazul constatării, conform prevederilor legale în vigoare, a unor acțiuni menite să denatureze în orice fel indicațiile echipamentelor de măsurare sau să sustragă energia electrică prin ocolirea echipamentelor de măsurare, clientul final este obligat să constituie o garanție financiară conform prevederilor art.65 alin (5).

(5) Clientul final de energie electrică cu o putere instalată de cel puțin 1.000 kVA este obligat să prezinte prognoze orare de consum furnizorului cu care are relații contractuale, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.

(6) Clienții finali au obligația plății contravalorii facturilor pentru energia electrică și pentru serviciile de care beneficiază la termenele scadente prevăzute în contractele încheiate între părți.

Art. 69

Drepturile clientului final de energie electrică

(1) Clienții de energie electrică au următoarele drepturi:

a) să aibă acces la rețelele electrice de interes public și să consume energie electrică în conformitate cu prevederile contractului de furnizare;

b) să solicite furnizorului modificarea și completarea contractului de furnizare și a anexelor la acesta sau să inițieze acte adiționale la contracte, atunci când apar elemente noi ori când considera necesară detalierea sau completarea unor clauze contractuale;

c) să aibă acces pentru citire la grupurile de măsurare pentru decontare;

d) să solicite furnizorului său operatorului de distribuție să ia măsuri pentru remedierea defecțiunilor și a deranjamentelor survenite în rețelele electrice;

e) să primească despăgubiri de la furnizor, operator de rețea sau alt client final, conform prevederilor contractuale, când i se produc daune din vina acestora sau în cazul nerespectării indicatorilor de calitate a energiei;

f) de asociere voluntară în vederea reprezentării intereselor clienților conform reglementărilor ANRE;

g) de a-și procura energie electrică pe bază de contract bilateral de la un furnizor de energie, indiferent de statul membru în care este înregistrat furnizorul, cu condiția să respecte normele aplicabile de comercializare și de echilibrare stabilite pe teritoriul României;

h) de a schimba furnizorul, conform unei proceduri aprobate de ANRE;

i) de a încheia contracte cu mai mulți furnizori de energie în același timp, pentru un singur loc de consum, drept ce le revine exclusiv clienților noncasnici de mari dimensiuni, a căror putere maximă aprobată prin avizul tehnic de racordare este stabilită prin reglementările ANRE.

j) să supună soluționării autorității competente divergențele rezultate din derularea contractelor încheiate în sectorul energiei electrice, în baza unor proceduri elaborate de autoritatea competentă.

k) să beneficieze de serviciile unui mediator în condițiile Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator în vederea soluționării extrajudiciare a litigiilor

apărute pe piața de energie electrică.

(2) Procedura prevăzută la alin. (1) lit. h) stabilește în principal etapele procesului de schimbare a furnizorului, modalitatea de stingere a obligațiilor de plată datorate de clientul final furnizorului ce urmează a fi schimbat, datele ce pot fi solicitate de clientul final sau de noul furnizor în procesul de schimbare precum și operatorii economici care sunt obligați să le furnizeze.

(3) Procedura prevăzută la alin. (1) lit. h) trebuie să garanteze unui client care dorește să schimbe furnizorul, cu respectarea condițiilor contractuale, ca acesta schimbare se poate realiza în termen de trei săptămâni de la inițierea acesteia.

Art. 70

Dreptul clienților finali de alegere a tarifelor

(1) Clienții finali prevăzuți la art. 62 alin. (1) au dreptul să opteze, pentru oricare dintre tarifele reglementate aplicabile categoriei din care fac parte sau să beneficieze de serviciul universal, în condițiile stabilite prin reglementările ANRE.

(2) Clienții casnici au dreptul de a opta pentru orice modalitate de plată pe care furnizorul o pune la dispoziție.

Art. 71

Protecția clienților vulnerabili

(1) Categoriile de clienți considerați vulnerabili pot primi compensații de la bugetul de stat/bugetele locale, care să le permită plata consumului minim necesar.

(2) Categoriile de clienți vulnerabili, cuantumul consumului minim al acestora, cuantumul compensațiilor prevăzute la alin. (1) precum și modul în care aceștia sunt protejați împotriva întreruperilor/limitărilor în alimentarea cu energie electrică se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

(3) În cuprinsul hotărârii de Guvern prevăzute la alin (2), se va stabili și data eliminării tarifului social pentru energia electrică.

Art. 72

Măsurarea energiei electrice

(1) Energia electrică furnizată clienților finali pe piața de energie electrică se măsoară de către operatorii de măsurare, prin grupuri de măsurare, conform codului de măsurare elaborat de autoritatea competentă.

(2) Transformatoarele de măsură aferente grupurilor de măsurare a energiei electrice în vederea decontării se asigură, după caz, de:

- a) operatorul de transport și de sistem;
- b) producători;
- c) operatorii de distribuție;
- d) clienții finali de energie electrică

(3) Operatorii de măsurare pot fi:

- a) operatorul de transport și de sistem;
- b) producătorii;

c) operatorul de distribuție;

(4) Operatorul de transport și de sistem, respectiv operatorul de distribuție, are obligația de a presta serviciul de măsurare a energiei electrice pentru utilizatorii rețelelor electrice respective.

(5) Operatorul de transport și de sistem, respectiv operatorul de distribuție, poate cesiona serviciul de măsurare și gestiunea datelor măsurate unui operator economic, cu condiția încadrării în costurile recunoscute de autoritatea competentă și cu respectarea reglementărilor aplicabile emise de aceasta.

Art. 73

Sisteme de măsurare inteligentă

(1) Până la data de 3 septembrie 2012, ANRE evaluează implementarea sistemelor de măsurare inteligente din punct de vedere al costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață, al rentabilității precum și al termenelor fezabile de implementare.

(2) În condițiile în care prin evaluarea prevăzută la alin. (1) se constată că implemetarea sistemelor de măsurare inteligente este avantajoasă pentru funcționarea pieței de energie, ANRE aprobă un calendar de implementare pe o perioadă de maximum 10 ani a sistemelor de măsurare inteligente, astfel încât cel puțin 80 % dintre clienți să dispună de sisteme de măsurare inteligente până în 2020.

CAP. V

Promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență

Art. 74

Definirea surselor regenerabile de energie

În condițiile prezentei legi, se definesc ca surse regenerabile de energie:

- a) energia eoliană;
- b) energia solară;
- c) energia valurilor și a mareelor;
- d) energia geotermală;
- e) energia hidroelectrică;
- f) energia conținută în fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor din agricultură (inclusiv substanțe vegetale și reziduuri de origine animală), silvicultura și industriei conexe, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor industriale și comunale, orășenești și municipale, denumită biomasa;
- g) energia conținută în gazul de fermentare a deșeurilor, denumit și gaz de depozit;
- h) energia conținută în gazul de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate;
- i) energia conținută în produse secundare gazoase, obținute prin fermentare din materii reziduale organice, formând categoria de combustibil gazos denumită biogaz;
- j) energia conținută în produse lichide obținute prin distilarea materiei organice fermentate, formând categoria de combustibil lichid denumită alcool carburant;
- k) energia obținută din alte surse regenerabile, neexploatate în prezent.

Art. 75

Tehnologii de cogenerare

În condițiile prezentei legi, se definesc următoarele tehnologii de cogenerare cu:

- a) turbine cu gaze în ciclu combinat cu recuperare de căldură și turbine cu abur;
- b) turbina cu abur cu contrapresiune;
- c) turbina cu abur cu condensatie și prize reglabile;
- d) turbine cu gaze și cazane recuperatoare;
- e) motoare cu ardere internă;
- f) microturbine;
- g) motoare Stirling;
- h) celule de combustie;
- i) motoare termice;
- j) cicluri organice Rankine;
- k) orice altă instalație sau combinație de instalații prin care se produce simultan energie termică și electrică.

Art. 76

Cogenerarea de înaltă eficiență

În scopul promovării producerii energiei electrice în cogenerare, se definește cogenerarea de înaltă eficiență ca fiind procesul de producere combinată a energiei electrice și termice care îndeplinește următoarele criterii:

- a) în cazul unităților de cogenerare cu puteri electrice instalate de peste 25 MWe:
 - i) realizarea unui randament global anual de minim 70%; și
 - ii) realizarea unei economii de energie primară de cel puțin 10% fata de valorile de referință ale producerii separate ale acelorași cantități de energie electrică și energie termică
- b) în cazul unităților de cogenerare cu puteri electrice instalate între 1 MWe și 25 MWe, realizarea de economie de energie primară de cel puțin 10% fata de valorile de referință ale producerii separate ale acelorași cantități de energie electrică și termică;
- c) în cazul unităților de cogenerare cu puteri instalate sub 1 MWe, realizarea de economie de energie primară fata de producerea separată a acelorași cantități de energie electrică și termică.

Art. 77

Reguli de acces la rețea pentru energia electrică produsă din surse regenerabile și în cogenerare de înaltă eficiență

Autoritatea competentă stabilește prin reguli tehnice și comerciale :

- a) accesul garantat la rețelele electrice al energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență;
- b) accesului prioritar la rețelele electrice al energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență în centrale cu puteri instalate mai mici sau egale cu 1 MWe, în măsura în care nu este afectat nivelul de siguranță a Sistemului electroenergetic național.

Art. 78

Criterii de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile si in cogenerare de inalta eficienta

(1) Criteriile de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie au în vedere următoarele:

- a) atingerea țintei naționale privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie;
- b) compatibilitatea cu principiile concurențiale de piață;
- c) caracteristicile diferitelor surse regenerabile de energie și tehnologiile de producere a energiei electrice;
- d) promovarea utilizării surselor regenerabile de energie în cel mai eficient mod.

(2) Criteriile de promovare a energiei electrice produse în cogenerarea de înaltă eficiență au în vedere următoarele:

- a) asigurarea accesului la schemele de sprijin, în condițiile acoperirii costurilor justificate aferente cogenerării de înaltă eficiență;
- b) caracteristicile diferitelor tehnologii de producere a energiei electrice în cogenerare;
- c) promovarea utilizării eficiente a combustibililor;
- d) asigurarea protecției mediului prin reducerea emisiilor poluante fata de producerea separată a energiei electrice și termice.

Art. 79

Scheme de sprijin pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile si in cogenerare de inalta eficienta

(1) Pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie se aplică scheme de sprijin în conformitate cu prevederile legislației comunitare.

(2) Pentru accesul la schemele de sprijin pentru promovarea energie electrice produse din surse regenerabile de energie se aplică regulile de acreditare și calificare stabilite de autoritatea competentă.

Art. 80

Garanțiile de origine

Certificarea energiei electrice produse din surse regenerabile sau în cogenerare de înaltă eficiență se atesta prin intermediul garanțiilor de origine emise de autoritatea competentă.

Art. 81

Aplicarea schemelor de sprijin

Aplicarea schemelor de sprijin pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie electrica și în cogenerare de înaltă eficiență se face după autorizarea

acestora de către Comisia europeană, în condițiile legii.

CAP. VI

Prețuri și tarife

ART. 82

Tipurile de prețuri și tarife. Fundamentarea acestora

Pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice se aplică următoarele prețuri și tarife:

- a) prețuri rezultate din mecanismele concurențiale ale pieței de energie electrică;
- b) tarife reglementate pentru serviciile de transport, de sistem și de distribuție a energiei electrice;
- c) tarife/prețuri reglementate pentru furnizarea de energie electrică clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1) în condițiile art. 29, până la eliminarea acestora;
- d) prețuri/tarife practicate de furnizorii de ultimă instanță clienților aflați în situația prevăzută la art.60 alin. (2);
- e) tarife reglementate pentru achiziția serviciilor tehnologice de sistem, până la crearea unei piețe concurențiale de servicii tehnologice de sistem;
- f) tarife reglementate de racordare la rețea;
- g) tarif reglementat practicat de operatorul pieței de energie electrică;
- h) prețuri reglementate practicate de producătorii/furnizorii de energie electrică, clienților prevăzuți la art. 62 alin.(1) în condițiile art. 29;
- i) prețuri reglementate pentru energia termică destinată consumului populației, produsă în instalațiile de cogenerare;
- j) prețuri rezultate din formule de stabilire/ajustare prevăzute în contractele de vânzare-cumpărare a energiei termice sau din contractele de concesiune sau de asociere sau de parteneriat.

Art. 83

Metodologiile de reglementare a prețurilor și tarifelor

(1) Prețurile și tarifele reglementate pentru activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei electrice și a energiei termice produse în centrale de cogenerare precum și pentru activitatea prestată de operatorul pieței de energie electrică se stabilesc pe baza metodologiilor aprobate și publicate de autoritatea competentă. În calculul acestora vor fi luate în considerare costurile justificate ale activităților respective cheltuielile pentru dezvoltare și protecția mediului, precum și o cotă rezonabilă de profit.

(2) Prețurile reglementate pentru energia electrică și termică produsă în centrale de cogenerare de înaltă eficiență sau a energiei electrice provenite din surse regenerabile ce beneficiază de scheme de sprijin instituite la nivel național, se stabilesc pe baza prevederilor actelor normative

prin care s-au instituit aceste scheme.

(3) Metodologiile de reglementare a prețurilor și tarifelor se aprobă de autoritatea competentă, după parcurgerea procedurii de consultare publică.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (1) în cazurile în care prin contractele de concesiune sau de parteneriat/asociere/vânzare-cumpărare s-au stabilit metode de stabilire /modificare/ ajustare a prețului energiei termice, ANRE avizează metodologia/ procedura de stabilire/modificare/ajustare a prețului energiei termice anterior încheierii contractului, pe baza propunerii transmise de producător și convenită cu partenerul/partenerii de contract.

Art. 84

Evidențierea costurilor și a veniturilor

Operatorii economici, titulari de licență din sectorul energiei electrice, care practica prețuri și tarife reglementate sunt obligați să prezinte autorității competente:

a) costurile și veniturile realizate separat din activitățile care fac obiectul licențelor acordate în structura stabilită de autoritatea competentă;

b) modul de alocare a activelor, pasivelor, cheltuielilor și veniturilor, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.

Art. 85

Stabilirea costurilor și veniturilor reglementate

(1) În scopul controlului tarifelor la clienții prevăzuți la art. 62 alin. (1), autoritatea competentă aprobă metodologia de stabilire a costurilor/veniturilor reglementate pentru cumpărarea/vânzarea energiei electrice destinate acestor clienți.

(2) Depășirea costurilor reglementate pentru cumpărarea/vânzarea energiei electrice destinate clienților prevăzuți la art. 62 alin. (1) și a costurilor reglementate pentru serviciile de transport și distribuție se poate face cu aprobarea autorității competente, doar în situații excepționale, de forță majoră, sau schimbări legislative.

Art. 86

Principiile pentru fundamentarea propunerilor de prețuri și tarife reglementate

(1) Propunerile de prețuri și tarife reglementate se elaborează de operatorii economici din sectorul energiei electrice, cu respectarea metodologiilor emise de autoritatea competentă și se comunică autorității împreună cu fundamentarea în formatul stabilit de aceasta.

(2) Operatorii economici din sectorul energiei electrice transmit autorității competente toate datele necesare folosite în procesul de fundamentare a solicitării și vor asigura accesul la aceste date al reprezentanților desemnați de autoritatea competentă.

(3) Ordinul de aprobare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru energia electrică, precum și cel de aprobare a metodologiilor de calcul al acestora, aplicabile clienților finali și activităților cu caracter de monopol natural, se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Ordinul va conține și data intrării lor în vigoare.

(4) Principiile care stau la baza stabilirii prețurilor și tarifelor reglementate pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice, exclusiv prețurile pentru energia electrică și termică produsă în centrale de cogenerare de înaltă eficiență ce beneficiază de scheme de sprijin, au în vedere următoarele:

a) prețurile/tarifele trebuie să fie nediscriminatorii, bazate pe criterii obiective și determinate într-o manieră transparentă, pe baza metodologiilor aprobate și publicate de autoritatea competentă;

b) prețurile/tarifele energiei electrice trebuie să acopere costurile justificate economic;

c) prețurile/tarifele trebuie să asigure o rată rezonabilă a rentabilității capitalului investit, stabilită conform reglementărilor emise de autoritatea competentă;

d) tarifele și prețurile reglementate pentru clienții finali trebuie să permită acestora alegerea tipului de preț/tarif care le este mai favorabil, dintre cele practicate de furnizor, în condițiile stabilite de autoritatea competentă;

e) tarifele de racordare trebuie să conțină numai costurile efective de realizare a lucrărilor de racordare a clienților la rețeaua electrică.

f) metodologiile de calcul al tarifelor de transport și distribuție trebuie să conțină elemente stimulative pe termen scurt și pe termen lung privind creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piața precum și sprijinirea activității de cercetare aferente domeniului de activitate.

g) tarifele de transport și de distribuție trebuie să acopere și cheltuielile cu redevența percepută de autoritatea contractantă.

h) tarifele de transport și de distribuție sunt nediscriminatorii și reflectă costurile justificate ale operatorilor, ținând cont și de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung ca urmare a producerii distribuite și a măsurilor de gestionare a cererii.

(5) Este interzisă subvenția încrucișată între activitățile reglementate, precum și între activitățile reglementate și cele nereglementate ale unui operator economic. În cazul producerii de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență sau din surse regenerabile de energie care beneficiază de scheme de sprijin instituite la nivel național, subvenția încrucișată se analizează între activitatea de producere în cogenerare sau din surse regenerabile de energie care beneficiază de schema de sprijin și restul activităților desfășurate de operatorul economic.

(6) Furnizorului de ultimă instanță i se recunosc în tarife costurile justificate de achiziție a energiei electrice și costurile asociate, precum și o cotă rezonabilă de profit.”

(7) Principiile care stau la baza stabilirii prețurilor reglementate pentru energia electrică și termică produsă în centrale de cogenerare de înaltă eficiență sau din surse regenerabile ce beneficiază de scheme de sprijin au în vedere următoarele:

a) pentru energia electrică și termică produsă în cogenerare de înaltă eficiență sau din surse regenerabile se aplică prevederile schemelor de sprijin aprobate prin hotărâre de Guvern;

b) pentru energia termică produsă în capacități de producere termice amplasate într-o centrală electrică de cogenerare ce beneficiază de scheme de sprijin, prețurile se stabilesc pe baza metodologiei aprobate de autoritatea competentă.

Art. 87

Limitarea prețurilor/tarifelor

(1) În situații de dezechilibre majore între cerere și oferta și disfuncționalități evidente ale pieței de energie electrică, ANRE poate limita creșterea excesivă a prețurilor/tarifelor sau blocarea acestora pentru o perioadă determinată de maxim 6 luni, perioada care poate fi prelungită succesiv pentru durate de câte cel mult 3 luni, cât timp persista circumstanțele care au determinat adoptarea respectivei decizii, prin:

a) fixarea unei limite superioare a prețului pe o piață centralizată;

b) limitarea venitului din activitatea reglementată.

(2) Costurile recunoscute și amânate, potrivit alin. (1) lit. b), se recuperează integral, în conformitate cu procedura emisă de autoritatea competentă.

Art. 88

Recuperarea costurilor

(1) În cazul în care este impusă respectarea unor condiții legate de îndeplinirea obligațiilor de serviciu public și de serviciu universal, participanții la piața de energie electrică au dreptul de a-și recupera costurile rezultate din aplicarea acestor condiții.

(2) Recuperarea acestor costuri se va face conform reglementărilor emise de autoritatea competentă sau prin hotărâre de guvern.

Art. 89

Interdicția subvenționării în producerea combinată a energiei electrice și termice

Operatorii economici care produc combinat energie electrică și termică și care comercializează cel puțin una dintre acestea vor repartiza costurile între cele două forme de energie, potrivit reglementărilor aprobate de autoritatea competentă.

Art. 90

Serviciile conexe

Serviciile prestate terților de către operatorii economici care produc energie hidroelectrică și care au în administrare, concesiune sau închiriere baraje, diguri și lacuri de acumulare se realizează pe baza contractelor încheiate cu beneficiarii.

CAPITOLUL VII

Procedura de desfășurare a investigațiilor

Art. 91

Disponerea efectuării investigațiilor

Autoritatea competentă dispune efectuarea de investigații, potrivit atribuțiilor acesteia, în condițiile art. 95, din oficiu sau ca răspuns la o plângere înregistrată la autoritatea competentă, formulată de către o persoană fizică sau juridică afectată în mod real și direct de o potențială încălcare a prevederilor prezentei legi în domeniile în care ANRE are competența de investigare potrivit art. 14 alin. (1) lit. y) și z).

Art. 92

Solicitarea informațiilor și documentelor

În realizarea investigațiilor, precum și a competențelor conferite în baza prezentei legi, autoritatea competentă poate solicita operatorilor economici informațiile și documentele care sunt necesare, menționând bază legală și scopul solicitării și poate stabili termene până la care aceste informații și documente să îi fie furnizate.

Art. 93

Drepturi de investigare

(1) Pentru investigarea încălcării prevederilor prezentei legi și ale reglementărilor din domeniul energiei emise de autoritatea competentă, autoritatea competentă are următoarele drepturi:

a) să intre în spațiile, terenurile sau mijloacele de transport pe care operatorii economici le dețin legal;

b) să examineze orice documente, registre, acte financiar-contabile și comerciale sau alte evidente legate de activitatea operatorilor economici, indiferent de locul în care sunt depozitate;

c) să ia declarații reprezentanților și angajaților operatorului economic referitoare la fapte sau documente considerate relevante;

d) să ridice sau să obțină în orice formă copii ori extrase din orice documente, registre, acte financiar-contabile și comerciale sau din alte evidente legate de activitatea operatorului economic;

e) să sigileze orice amplasament destinat activităților operatorului economic și orice documente, registre, acte financiar-contabile și comerciale sau alte evidente legate de activitatea operatorului economic, pe durata și în măsura necesară investigării.

(2) Autoritatea competentă va proceda la acțiunile prevăzute la alin. (1) numai dacă există indicii că pot fi găsite documente sau pot fi obținute informații considerate necesare pentru îndeplinirea competențelor sale, iar rezultatul investigației va fi consemnat într-un proces-verbal de constatare și inventariere.

(3) Autoritatea competentă poate face inspecții inopinate și poate solicita orice fel de informații sau justificări legate de îndeplinirea competențelor de investigare, atât la fața locului, cât și prin convocare la sediul autorității competente.

Art. 94

Accesul la documente și informații

(1) Organele administrației publice centrale și locale, precum și orice alte instituții și autorități publice sunt obligate să permită autorității competente accesul la documentele, datele și informațiile deținute de acestea, fără a se putea opune caracterul de secret de stat sau secret de serviciu al unor asemenea documente, date și informații.

(2) Autoritatea competentă, primind acces la documentele, datele și informațiile menționate la alin. (1), are obligația de a respecta caracterul de secret de stat sau secret de serviciu atribuit legal respectivelor documente, date și informații.

Art. 95

Procedura de investigare

Procedura de investigare se face în conformitate cu regulamentul privind organizarea și desfășurarea activității de investigare aprobat prin ordin al ANRE.

CAP. VIII

Infrațiuni și contravenții

Art. 96

Răspunderi

Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz, a persoanelor vinovate.

Art. 97

Infrațiuni

(1) Sustragerea de energie electrică constituie infracțiunea de furt și se pedepsește conform prevederilor Codului penal.

(2) Deteriorarea, modificarea fără drept sau blocarea funcționării echipamentului de măsurare a energiei electrice livrate constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 4 ani.

(3) Deteriorarea, modificarea fără drept sau sustragerea componentelor instalațiilor energetice constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare, conform prevederilor Codului penal.

(4) Executarea sau folosirea de instalații clandestine în scopul racordării directe la rețeaua electrică sau pentru ocolirea echipamentelor de măsurare, precum și racordarea la rețeaua electrică de interes public fără acordul scris al operatorului de rețea constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(5) În cazul în care infracțiunile prevăzute la alin. (2)-(4) sunt săvârșite de un salariat al unui titular de licență, limita minimă și maximă specială a pedepsei se majorează cu câte un an.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute de alin. (2)-(4) se pedepsește.

Art. 98

Contravenții

(1) Constituie contravenții următoarele fapte:

1. Desfășurarea de către persoane fizice sau juridice de activități și/sau prestări de servicii în sectorul energiei electrice fără a deține licența sau autorizație de înființare conform prevederilor prezentei legi și a regulamentului prevăzut la art.16 alin. (4);
2. Proiectarea, executarea și verificarea instalațiilor electrice fără atestat și/sau autorizație;
3. Nerespectarea normelor tehnice emise de către ANRE;
4. Nerespectarea condițiilor de valabilitate asociate licențelor/atestatelor/autorizațiilor, emise de ANRE;
5. Încălcarea de către participanții la piața de energie electrică a reglementărilor tehnice și/sau comerciale emise de ANRE;
6. Refuzul de a permite efectuarea de acțiuni de control dispuse de ANRE, precum și obstrucționarea acestora în îndeplinirea atribuțiilor sale;
7. Nefurnizarea/neprezentarea datelor, documentelor și/sau informațiilor solicitate în termenele stabilite de ANRE sau furnizarea/prezentarea incompletă ori eronată a acestora, precum și/sau nerealizarea măsurilor dispuse de aceasta;
8. Refuzul nejustificat de a acorda acces, oricărui solicitant, la rețele de interes public;
9. Furnizarea de către operatorul de distribuție sau operatorul de transport și de sistem a unor informații incomplete sau eronate, necesare pentru accesul la rețea;
10. Neasigurarea de către operatorul de distribuție sau operatorul de transport și de sistem a unui tratament nediscriminatoriu între utilizatorii rețelei electrice;

11. Întârzierea nejustificată în racordarea/alimentarea cu energie electrică a clienților sau în realimentarea acestora după întrerupere, precum și propunerea unor soluții de racordare, altele decât cele optime din punct de vedere tehnic și cu costuri minime, conform actelor normative în vigoare și reglementărilor emise de ANRE;
12. Punerea sub tensiune a instalațiilor electrice fără a exista încheiat contract de furnizare a energiei electrice, precum și/sau fără a exista montat un grup de măsurare a energiei electrice, după caz;
13. Netransmiterea unei oferte privind condițiile de furnizare a energiei electrice solicitanților, conform prevederilor art.65 alin. (1);
14. Sistarea nejustificată a alimentării cu energie electrică a clienților;
15. Nerespectarea prevederilor standardelor de performanță din sectorul energiei electrice;
16. Nerespectarea prevederilor clauzelor obligatorii din contractele cadru emise de ANRE;
17. Nerespectarea prevederilor legale privind schimbarea furnizorului de energie electrică;
18. Divulgarea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial privind operațiunile comerciale, de către operatorul de transport și de sistem, de operatorii de distribuție sau de operatorul pieței de energie electrică, inclusiv cele privind toate tranzacțiile din cadrul contractelor de furnizare de energie electrică și/sau al instrumentelor financiare derivate din sectorul energiei electrice, cu excepția cazului în care acestea sunt solicitate de autoritățile competente;
19. Nerespectarea cerințelor de independență a operatorului de distribuție sau operatorului de transport și de sistem și/sau a reglementărilor privind controlul direct sau indirect asupra unor întreprinderi din sectorul producerii, furnizării, distribuției sau transportului de energie electrică;
20. Adoptarea unui comportament anticoncurențial de către participanții la piața de energie electrică față de clienți;
21. Nerespectarea de către furnizorul de ultimă instanță a obligației de a asigura serviciul universal clienților conform prezentei legi;
22. Nerespectarea de către producători a obligațiilor care le revin potrivit art. 35 din prezenta lege;
23. Nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem a reglementărilor privind ordinea de merit în piața de echilibrare, privind dispecerizarea instalațiilor de producere și/sau utilizarea interconexiunilor cu celelalte sisteme;
24. Neprezentarea de către operatorul de transport și de sistem, în vederea aprobării de către ANRE, a planului de dezvoltare a rețelei de transport, la termenele stabilite prin reglementările în vigoare;
25. Practicarea de prețuri sau tarife neaprobate de către ANRE, pentru activitățile reglementate,
26. Nerespectarea reglementărilor emise de ANRE, privind stabilirea prețurilor și tarifelor;
27. Nerespectarea reglementărilor privind separarea contabilă a activităților desfășurate de către operatorii economici, titulari de licență în sectorul energiei electrice;
28. Nepublicarea și neactualizarea pe pagina proprie de web a datelor tehnice și comerciale prevăzute de reglementări, de către participanții la piața de energie electrică;
29. Refuzul clienților finali de a permite accesul la grupurile de măsurare, precum și la instalațiile aflate în patrimoniu și/sau în gestiunea operatorului de distribuție sau operatorului de transport și de sistem;
30. Executarea de săpături sau lucrări de orice fel în zonele de protecție a instalațiilor, fără consimțământul prealabil al titularului acestora;
31. Interzicerea/împiedicarea de către persoane fizice sau juridice a exercitării drepturilor

prevăzute de prezența lege, de acces, uz și servitute sau de restrângere a unor activități cu ocazia efectuării lucrărilor de retehnologizare, reparații, revizii, intervenții la avarii, investiții, mentenanța și/sau, racordare de noi utilizatori și pentru defrișare sau a tăierilor de modelare, pentru crearea și menținerea distanței regulamentare față de rețelele electrice;

32. Utilizarea de către un terț a componentelor rețelelor electrice de distribuție/transport în alte scopuri decât cele prevăzute de legislația din sectorul energiei electrice, fără încheierea unui contract în acest sens cu deținătorul de drept al acestora;

33. Nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor prevăzute la art. 13 alin. (2), (3) și (6) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009;

34. Nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem și de către ceilalți participanți la piață a obligațiilor prevăzute la art. 15 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009;

35. Nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem și de către ceilalți participanți la piață a obligațiilor prevăzute la art. 16 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009;

36. Nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem și de către ceilalți participanți la piață a obligațiilor prevăzute în Anexa 1–Linii directe privind gestionarea și alocarea capacității de transfer disponibile a interconexiunilor dintre sistemele naționale, la Regulamentul (CE) nr. 714/2009

37. Nerespectarea prevederilor art. 45 alin. (2) lit. c) și d) și ale art. 55 alin. (2) lit. d) și e) privind stabilirea programului de conformitate și a agentului de conformitate

38. Nerespectarea de către proprietarul rețelei de transport a obligațiilor ce îi revin în temeiul prezentei legi

39. Nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor prevăzute la art. 38 alin. (3).

(2) Prin derogare de la dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor aprobată cu modificări și competenți prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cuantumul contravențiilor prevăzute la alin. (1) se sancționează:

1. În cazul persoanelor fizice, după cum urmează:

a) cu amendă de la 2.500 lei până la 5.000 lei pentru cele prevăzute la pct. 2, 11, 13, 27-32;

b) cu amendă de la 5.000 lei până la 10.000 lei pentru cele prevăzute la pct. 3-7, 9, 12, 14-17, 20, 22, 25 și 26;

c) cu amendă de la 10.000 lei până la 20.000 lei pentru cele prevăzute la pct. 8, 18 și 37.

2. În cazul persoanelor juridice, după cum urmează:

a) cu amendă de la 20.000 lei până la 100.000 lei pentru cele prevăzute la pct. 2, 6, 7, 9, 11-14, 16, 17, 24, 26, 28-32;

b) cu amendă de la 100.000 lei până la 500.000 lei pentru cele prevăzute la pct. 1, 3, 4, 8, 10, 15, 18, 20-23, 27 și 37;

c) cu amendă de la 500.000 lei până la 1.000.000 lei pentru cele prevăzute la pct. 33-36, 38 și 39;

d) cu amendă cuprinsă între 1 – 10% din cifra de afaceri anuală pentru cea prevăzută la pct. 19.

(3) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către:

a) reprezentanții împuterniciți ai autorității competente, în cazul contravențiilor prevăzute la alin. (1) pct. 1-28 și 33-39.

b) reprezentanții împuterniciți ai consiliilor locale, în cazul contravențiilor prevăzute la

alin. (1) pct. 30 și 32

c) reprezentanții împuterniciți ai organelor de poliție, în cazul contravențiilor prevăzute la alin. (1) pct. 29 și 31.

(4) Pentru contravențiile prevăzute la alin. (1), săvârșite în mod repetat, participanții la piața de energie electrică, persoane juridice, pot fi sancționați cu amendă de până la 5% din cifra de afaceri. Prin contravenție săvârșită în mod repetat se înțelege săvârșirea de cel puțin 2 ori a aceleiași fapte contravenționale.

(5) Prin cifra de afaceri anuală se înțelege cifra de afaceri a persoanei contraveniente realizată în anul financiar anterior sancționării faptei.

(6) Aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale se prescrie în termen de 2 ani de la data săvârșirii faptei.

Art. 99

Regimul juridic al contravențiilor

Contravențiilor prevăzute la art. 98 alin. (1), le sunt aplicabile prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 100

Constatarea contravențiilor

(1) În vederea constatării contravențiilor prevăzute la art. 98 alin. (1), agenții constatatori menționați la art. 98 alin. (3) au acces, în condițiile legii, în clădiri, încăperi, la instalații și în orice alt loc, până la receptoarele de energie și au dreptul să verifice instalația, precum și să execute măsurători și determinări. Proprietarii și cei care exploatează aceste clădiri, locuri sau instalații sunt obligați să pună la dispoziție agenților constatatori documentele și actele specifice activității lor.

(2) Organele de poliție sunt obligate să acorde, la cerere, sprijin agenților constatatori.

Art. 101

Aplicarea sancțiunii contravenționale

Aplicarea sancțiunii contravenționale se face prin proces-verbal de constatare și sancționare, în urma unei acțiuni de control, întocmit de reprezentantul împuternicit al autorității care a dispus acțiunea de control.

Art. 102

Prezenta lege reglementează sectorul și piața energiei electrice și se completează cu prevederile Legii gazelor, care reglementează sectorul și piața gazelor naturale.

CAP. IX

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 103

Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția art. 39 care intra în vigoare la data de 3 martie 2013.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă art. 2 alin. (1) lit. i) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al Guvernului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 99/2008, cu modificările și completările ulterioare.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea energiei electrice nr. 13/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 23 ianuarie 2007, cu modificările și completările ulterioare..

(4) În termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, ANRE va adapta cadrul de reglementare în concordanță cu prezenta lege.

(5) Pana la revizuirea acestora, toate actele normative emise in temeiul Legii energiei electrice nr. 13/2007, isi pastreaza valabilitatea, cu exceptia prevederilor care sunt contrare prezentei legi.

(6) Nivelul salariilor din ANRE este prevazut in Anexa 1, care face parte integranta din prezenta lege, și care va fi încorporată ca o nouă anexă în Legea cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice.

(7) În scopul simplificării procedurilor birocratice de autorizare, autorizarea persoanelor fizice care desfasoară activitati de proiectare, verificare si executie lucrari aferente instalatiilor electrice apartinand SEN se realizeaza numai conform reglementarilor emise de ANRE, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

(8) Orice altă forma de autorizare realizata de alte entitati publice referitoare la activitatile prevazute la alin. (7) este interzisa începând cu data intrării in vigoare a prezentei legi.

Art. 104

Dispoziții finale

(1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, președintele ANRE aprobă Regulamentul de organizare și funcționare și structura organizatorică ale ANRE.

(2) În actele normative în care apar sintagmele de furnizor implicit și furnizor de ultimă opțiune, acestea se înlocuiesc cu sintagma de furnizor de ultimă instanță.

(3) Calendarul de eliminare treptată a prețurilor reglementate pentru clienții finali, cu aplicabilitate în perioada 2012-2015, este prevazut in Anexa 2 care face parte integranta din prezenta lege.

(4) În termen de 15 zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, furnizorii au obligația de a pune la dispoziția clienților finali informații privind calendarul de eliminare treptată a prețurilor reglementate, precum și informații privind opțiunile de achiziție a energiei electrice de pe piața concurențială.

(5) În baza calendarului aprobat conform prevederilor alin. (3), ANRE va elimina treptat prețurile reglementate pentru furnizarea energiei electrice pentru clienții finali, prevăzuți la art. 62 alin. (1), în perioada de referință 2012-2015.

(6) Ministerul de resort notifică Comisia Europeană cu privire la adoptarea acestei legi și a altor acte administrative necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor Directivei 2009/72/CE, inclusiv prin transmiterea textelor acestor acte normative.

(7) In termen de 24 de luni de la data intrarii in vigoare a prezentei legi, ministerul de resort realizeaza o evaluare a functionarii operatorului de transport si sistem in baza modelului

“operator independent de sistem” și, dacă este cazul, propune Guvernului adoptarea modelului de separare a proprietatii conform art. 9 para (1) din Directiva 2009/72/CE.

(8) Un operator economic integrat pe verticala care detine în proprietate o rețea de transport nu poate fi împiedicat să adopte măsurile necesare implementării modelului de separare a proprietatii prevăzută la art. 9 alin. (1) din Directiva 2009/72/CE.

(9) Măsurile adoptate în temeiul prezentei legi, pentru a asigura condiții de concurență echitabile, trebuie să fie compatibile cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în special cu prevederile art.30, și cu legislația comunitară, trebuie să fie proporționale, nediscriminatorii și transparente și se aplică numai după notificarea Comisiei Europene.

*

Prezenta lege transpune Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L 211 din 14 august 2009, Directiva 2005/89/CE privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. 33 din 4 februarie 2006 și prevederile art. 4 paragraful 3 din Directiva 2004/8/CE privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CEE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L 52 din 21 februarie 2004.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.